

Capitolo 3

Allegato 1

LEGE nr. 422 din 18 iulie 2001
privind protejarea monumentelor istorice
EMITENT • PARLAMENTUL
Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 407 din 24 iulie 2001

Parlamentul României adopta prezenta lege.

Titlul I Dispoziții general

Articolul 1

- (1) Prezenta lege reglementează regimul juridic general al monumentelor istorice.
- (2) În sensul prezentei legi, monumentele istorice sunt bunuri imobile, construcții și terenuri situate pe teritoriul României sau în afară granițelor, proprietăți ale statului român, semnificative pentru istoria, cultura și civilizația națională și universală.
- (3) Regimul de monument istoric este conferit prin clasarea acestor bunuri imobile conform procedurii prevăzute în prezenta lege.

Articolul 2

- (1) Monumentele istorice fac parte integrantă din patrimoniul cultural național și sunt protejate prin lege.
- (2) Activitățile și măsurile de protejare a monumentelor istorice se realizează în interes public. În condițiile prezentei legi intervențiile asupra monumentelor istorice pot constitui cauza de utilitate publică.
- (3) În sensul prezentei legi, prin protejare se înțelege ansamblul de măsuri cu caracter științific, juridic, administrativ, financiar, fiscal și tehnic menite să asigure identificarea, cercetarea, inventarierea, clasarea, evidența, conservarea, inclusiv paza și întreținerea, consolidarea, restaurarea, punerea în valoare a monumentelor istorice și integrarea lor social-economică și culturală în viața colectivităților locale.
- (4) Pentru protejarea monumentelor istorice se stabilesc prin lege măsuri stimulative cu caracter economic sau de altă natură.
- (5) Asupra monumentelor istorice se pot aplica servituți de utilitate publică instituite potrivit legii.

Articolul 3

Conform prezentei legi se stabilesc următoarele categorii de monumente istorice, bunuri imobile situate supradetran, subteran sau subacvatic:

- a) monument - construcție sau parte de construcție, împreună cu instalațiile, componentele artistice, elementele de mobilare interioară sau exterioară care fac parte integrantă din acestea, precum și lucrări artistice comemorative, funerare, de for public, împreună cu terenul aferent delimitat topografic, care constituie mărturie cultural-istorice semnificative din punct de vedere arhitectural, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific sau tehnic;
- b) ansamblu - grup coerent din punct de vedere cultural, istoric, arhitectural, urbanistic ori muzeistic de construcții urbane sau rurale care împreună cu terenul aferent formează o unitate delimitată topografic ce constituie o mărturie cultural-istorică semnificativă din punct de vedere arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific sau tehnic;
- c) sit - teren delimitat topografic cuprinzând acele creații umane în cadru natural care sunt mărturie cultural-istorice semnificative din punct de vedere arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific, tehnic sau al peisajului cultural.

Articolul 4

- (1) Monumentele istorice aparțin fie domeniului public sau privat al statului, al județelor, orașelor sau comunelor, fie sunt proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice.
- (2) Monumentele istorice proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale sunt inalienabile, imprescriptibile și inesizabile; aceste monumente istorice pot fi date în administrare instituțiilor publice, pot fi concesionate pentru maximum 49 de ani sau închiriate, în condițiile legii, cu avizul, după caz, al Ministerului Culturii și Cultelor, respectiv al direcțiilor pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București.
- (3) Monumentele istorice aparținând domeniului privat pot face obiectul circuitului civil în condițiile stabilite prin prezenta lege.
- (4) Monumentele istorice aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat pot fi vândute numai în condițiile exercitării dreptului de preemțiune al statului român, prin Ministerul Culturii și Cultelor, sau al unităților administrativ-teritoriale, după caz, potrivit prezentei legi, sub sancțiunea nulității absolute a vânzării.
- (5) Proprietarii persoane fizice sau juridice care intenționează să vândă monumente istorice vor înștiința în scris direcțiile pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București.
- (6) Direcțiile pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, vor transmite Ministerului Culturii și Cultelor înștiințarea prevăzută la alin. (5) în termen de 3 zile de la primirea acesteia.
- (7) Termenul de exercitare a dreptului de preemțiune al statului este de maximum 30 de zile de la data înregistrării la Ministerul Culturii și Cultelor a înștiințării prevăzute la alin. (5); titularii dreptului de preemțiune vor prevedea în bugetul propriu sumele necesare destinate exercitării dreptului de preemțiune; valoarea de achiziționare se negociază cu vânzătorul.
- (8) În cazul în care Ministerul Culturii și Cultelor nu își exercită dreptul de preemțiune în termenul prevăzut la alin. (7) acest drept se transferă autorităților publice locale, care îl pot exercita în maximum 15 zile.
- (9) În condițiile legii, în vederea protejării monumentelor istorice se poate proceda, în cazuri extreme, la strămutarea acestora.
- (10) Monumentele istorice care se afla pe teritoriul României și care sunt proprietatea altor state sunt protejate în condițiile prezentei legi.

Articolul 5

- (1) Paza, întreținerea, conservarea, consolidarea, restaurarea și punerea în valoare prin mijloace adecvate a monumentelor istorice revin, după caz, proprietarilor sau titularilor altor drepturi reale asupra acestora, în conformitate cu prevederile prezentei legi.
- (2) În cazul în care un monument istoric nu are proprietar cunoscut obligațiile decurgând din prezenta lege revin autorității administrației publice locale din unitatea administrativă pe al cărei teritoriu este situat monumentul istoric sau autorităților administrației publice centrale.

Articolul 6

LEGGE 422 DEL 18 LUGLIO 2001

riguardo la Protezione dei Monumenti Storici

Emittente: **PARLAMENTO**

Pubblicata nel Monitorul Oficial al n. 407 del 24 Luglio 2001

Articolo 1

- 1) La presente regolamenta il regime giuridico generale dei Monumenti Storici.
- 2) Secondo la presente legge, i Monumenti Storici sono beni immobili, costruzioni e terreni sul territorio della Romania o aldilà dei confini, proprietà dello Stato rumeno, significativi per la storia, la cultura e la civiltà Nazionale ed Universale.
- 3) Il regime di Monumento Storico viene conferito attraverso la classificazione di questi beni in conformità ai procedimenti previsti dalla presente legge.

Articolo 4

1) I Monumenti Storici appartengono sia al demanio pubblico o privato dello Stato, alle Province, alle Città o ai Comuni, sia risultano proprietà privata di persone fisiche o giuridiche.

2) I Monumenti storici di proprietà pubblica dello Stato o delle unità amministrativo-territoriali sono inalienabili, imprescrittibili e imperscrutabili; questi Monumenti Storici possono essere ceduti in amministrazione a Istituzioni pubbliche, possono essere dati in concessione per un massimo di 49 anni o affittati, secondo le condizioni di legge, con la consulenza, a seconda dei casi, del Ministero della Cultura, rispettivamente dei dipartimenti per la Cultura e il Patrimonio Culturale Nazionale [...].

[...]

4) I Monumenti Storici di proprietà di privati o di persone fisiche o giuridiche possono essere venduti solo nelle condizioni di esercizio del diritto di prelazione dello Stato rumeno, attraverso il Ministero della Cultura o delle unità amministrativo-territoriali, a seconda del caso, secondo la presente legge, con pena di nullità assoluta della vendita.

(5) I proprietari persone fisiche o giuridiche che intendono vendere un monumento storico devono comunicarlo per iscritto indicando le prescrizioni per la cultura e il patrimonio culturale nazionale della Provincia, [...].

[...]

10) I monumenti storici che si trovano sul territorio rumeno e che sono di proprietà di altri Stati sono protetti secondo la presente legge.

Capitolo 3

- (1) Statul garantează și asigura protejarea monumentelor istorice în condițiile stabilite prin prezenta lege.
- (2) Ministerul Culturii și Cultelor este autoritatea administrației publice centrale de specialitate care elaborează strategiile și normele specifice de protejare a monumentelor istorice, urmărește și asigura aplicarea lor.
- (3) Autoritățile administrației publice centrale de specialitate, instituțiile de specialitate subordonate acestora și autoritățile administrației publice locale colaborează și răspund, după caz, de activitatea de protejare a monumentelor istorice.
- (4) Autoritățile administrației publice centrale de specialitate și instituțiile din subordinea acestora, precum și autoritățile administrației publice locale cooperează cu proprietarii monumentelor istorice, persoane fizice sau juridice, cu deținătorii și administratorii acestora, precum și cu instituțiile publice și organizațiile neguvernamentale din domeniul protejării monumentelor istorice și îi sprijină în condițiile legii.

Titlul II Protejarea monumentelor istorice

Capitolul 1 Monumentele istorice

Articolul 7

- (1) Monumentele istorice se clasează astfel:
  - a) în grupa A - monumentele istorice de valoare națională și universală;
  - b) în grupa B - monumentele istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local.
- (2) Clasarea monumentelor istorice în grupe se face prin ordin al ministrului culturii și cultelor, la propunerea Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, conform procedurii de clasare prevăzute de prezenta lege.
- (3) Monumentele istorice clasate în grupele prevăzute la alin. (1) și zonele de protecție a acestora, aflate în proprietate publică, pot fi declarate, potrivit legii, de interes public național sau local, după caz, prin hotărâre a Guvernului inițiată de Ministerul Culturii și Cultelor, respectiv prin hotărâre a consiliilor locale, județene sau a Consiliului General al Municipiului București, cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor.

Articolul 8

- (1) Pentru fiecare monument istoric se instituie zona sa de protecție, prin care se asigura conservarea integrată a monumentului istoric și a cadrului sau construit sau natural.
- (2) Delimitarea și instituirea zonei de protecție se realizează simultan cu clasarea bunului imobil ca monument istoric, în condițiile legii.
- (3) În zona de protecție pot fi instituite servituți de utilitate publică și reglementări speciale de construire prin planurile și regulamentele de urbanism aprobate și avizate conform legii.
- (4) Procedura de delimitare și instituire a zonelor de protecție se stabilește prin ordin al ministrului culturii și cultelor, care va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Articolul 9

- (1) Monumentele istorice sunt protejate indiferent de regimul lor de proprietate sau de starea lor de conservare.
- (2) Protejarea monumentelor istorice este parte componentă a strategiilor de dezvoltare durabilă economică, socială, turistică, urbanistică și de amenajare a teritoriului, la nivel național și local.
- (3) Exproprierea pentru cauză de utilitate publică a monumentelor istorice și a zonelor de protecție a acestora sau instituirea unor servituți poate fi inițiată și aplicată numai cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor.
- (4) Aplicarea de servituți care au drept consecință desființarea, distrugerea parțială sau degradarea monumentelor istorice și a zonelor lor de protecție este interzisă.

Articolul 10

- (1) Orice intervenție asupra monumentelor istorice și asupra imobilelor din zona lor de protecție, precum și orice modificare a situației juridice a monumentelor istorice se fac numai în condițiile stabilite prin prezenta lege.
- (2) Desființarea, distrugerea parțială sau totală, profanarea, precum și degradarea monumentelor istorice sunt interzise și se sancționează conform legii.

Capitolul 2 Evidența și clasarea monumentelor istorice

Articolul 11

- (1) Evidența monumentelor istorice rezultă din procedura de alcătuire a fișei fiecărui monument, în care sunt consemnate informațiile tehnice și științifice, toate intervențiile umane, precum și modificările naturale survenite în decursul timpului.
- (2) Clasarea este procedura prin care se conferă regim de monument istoric unui bun imobil conform art. 7.
- (3) Evidența și clasarea se realizează potrivit dispozițiilor prevăzute de prezenta lege și în conformitate cu normele metodologice de clasare și evidența a monumentelor istorice, aprobate prin ordin al ministrului culturii și cultelor, care va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Articolul 12

- (1) Procedura de clasare se declanșează de către direcțiile pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, astfel:
  1. din oficiu, în următoarele situații:
    - a) pentru bunurile imobile aflate în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale;
    - b) pentru bunurile imobile aflate în proprietatea cultelor religioase;
    - c) pentru bunurile imobile descoperite întâmplător sau în cadrul unor cercetări arheologice sistematice;
  2. la cererea sau, după caz, la propunerea:
    - a) proprietarului bunului imobil, a muzeului municipal sau județean;
    - b) primarului localității, a consiliului local sau județean, respectiv al Consiliului General al Municipiului București, pe al cărui teritoriu administrativ se afla bunul imobil în cauză;
    - c) Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice sau Comisiei Naționale de Arheologie;
    - d) asociațiilor și fundațiilor legal constituite, cu activitate în domeniul protejării monumentelor istorice.
- (2) Dosarul de clasare se întocmește de direcțiile pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, se înaintează Direcției Monumentelor Istorice, care îl analizează, îl supune spre avizare Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și, după caz, înaintează ministrului culturii și cultelor propunerea de clasare sau de neclasare.
- (3) Bunul imobil se clasează prin ordin al ministrului culturii și cultelor, care va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.
- (4) Ordinul de clasare emis de ministrul culturii și cultelor sau hotărârea de neclasare se comunică proprietarului și titularilor altor drepturi reale, precum și autorității administrației publice locale, în termen de cel mult 30 de zile de

Articolo 7

(1) I monumenti storici sono classificati come segue:

- a) nel gruppo **A** - i monumenti storici di valore nazionale e universale;
- b) nel gruppo **B** - i monumenti storici rappresentativi del patrimonio culturale locale.

(2) La classificazione dei Monumenti Storici in gruppi è effettuata su incarico del Ministro della Cultura, su proposta della Commissione Monumenti Storici Nazionali secondo la procedura di classificazione prevista dalla presente legge.

(3) I Monumenti Storici classificati nei gruppi di cui al comma (1) e le loro zone di protezione, di proprietà pubblica, possono essere dichiarate, secondo la legge, di interesse pubblico nazionale o locale, a seconda del caso, da decisioni del Governo su iniziativa del Ministero della Cultura, rispettivamente su decisione del consiglio locale, del consiglio provinciale [...], con l'approvazione del Ministero della Cultura.

Articolo 10

(1) Qualsiasi intervento sui Monumenti Storici e sugli edifici nella loro area di protezione, così come qualsiasi modifica della condizione giuridica dei monumenti storici deve essere effettuata solo alle condizioni stabilite dalla presente legge.

(2) La demolizione, la distruzione parziale o totale, la profanazione così come il degrado dei monumenti storici sono proibiti e sanzionati dalla legge.

Articolo 12

(1) La procedura di classificazione deve essere avviata dal Ministero della Cultura, [...] come segue:

1. d'ufficio, nelle seguenti situazioni:

- a) per i beni immobili di proprietà dello Stato o delle unità amministrativo-territoriali;
- b) per beni immobili di proprietà di istituzioni religiose;
- c) per beni immobili scoperti casualmente o in ricerche archeologiche sistematiche;

2. su richiesta o, a seconda dei casi, su proposta:

- a) del proprietario del bene immobile, del museo municipale o provinciale;
- b) del sindaco della località, del consiglio locale o provinciale, sul cui territorio si trovava il bene immobile;
- c) della Commissione Nazionale dei Monumenti storici o della Commissione Nazionale di Archeologia;
- d) delle associazioni e delle fondazioni legalmente costituite, con attività nel campo della tutela dei monumenti storici.

(2) La documentazione di classificazione deve essere redatta dalla Direzione per la Cultura provinciale, sottoposta alla Direzione dei Monumenti Storici, che la analizza e la sottopone alla Commissione Nazionale per i Monumenti Storici e, a seconda dei casi, la presenta al Ministro della Cultura [...].

(3) Il bene immobile è classificato per ordinanza del Ministro della Cultura, che verrà pubblicata nell'archivio Monitorul Oficial al României, Parte I.

Capitolo 3

la data emiterii.

Articolul 13

- (1) Direcțiile pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, au obligația de a comunica neîntârziat declanșarea procedurii de clasare, după caz, proprietarului, titularului dreptului de administrare sau, respectiv, titularului altui drept real asupra bunului imobil.
- (2) De la data comunicării către proprietar sau către titularul altor drepturi reale a declanșării procedurii de clasare și până la publicarea ordinului de clasare sau până la emiterea ordinului de neclasare, după caz, dar nu mai mult de 12 luni, bunului imobil în cauză i se aplică regimul juridic al monumentelor istorice, potrivit dispozițiilor prezentei legi.

Articolul 14

- (1) Ordinul de clasare sau de neclasare poate fi contestat de proprietarul bunului imobil în cauză la Ministerul Culturii și Cultelor în termen de 30 de zile de la data comunicării; contestația se soluționează în termen de 30 de zile de la înregistrare.
- (2) În cazul în care prin votul a două treimi din numărul membrilor Comisia Națională a Monumentelor Istorice susține hotărârea inițială de clasare sau de neclasare, ministrul culturii și cultelor este îndreptățit să respingă contestația.
- (3) În cazul în care contestatarul nu este multumit de răspunsul primit, acesta se poate adresa instanței de contencios administrativ, în condițiile legii.
- (4) În cazul în care ordinul de clasare a fost contestat în condițiile legii, acesta rămâne definitiv după epuizarea căilor de atac.
- (5) În cazul în care ordinul de clasare nu este contestat în condițiile legii, acesta rămâne definitiv după 30 de zile de la comunicarea lui în scris proprietarului și autorităților administrației publice locale.
- (6) La data rămânării definitive a ordinului de neclasare efectele aplicării prevederilor art. 13 alin. (2) încetează; reluarea procedurii de clasare nu poate interveni înainte de 3 ani, în absența descoperirii unor elemente noi care să o justifice.
- (7) În situația introducerii unei acțiuni în contencios administrativ împotriva ordinului de clasare, până la pronunțarea unei hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile asupra bunului imobil în cauză se aplică prevederile art. 13 alin. (2).

Articolul 15

- (1) Ordinul de clasare se publică prin grija Ministerului Culturii și Cultelor în Monitorul Oficial al României, Partea I, în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă.
- (2) Calitatea de monument istoric a bunului imobil respectiv se înscrie de către proprietar, fără taxă, în Cartea funciară, în termen de 30 de zile de la data publicării ordinului de clasare în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Articolul 16

- (1) În termen de 90 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a ordinului de clasare direcțiile pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, întocmesc și comunică proprietarului actul prin care sunt precizate condițiile și regulile de utilizare sau de exploatare și de întreținere a bunului imobil în cauză, denumit Obligația privind folosința monumentului istoric, care însoțește actele de proprietate, de concesiune sau de închiriere pe tot parcursul existenței imobilului în cauză.
- (2) Metodologia de întocmire și conținutul Obligației privind folosința monumentului istoric se aproba în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, prin ordin al ministrului culturii și cultelor, care va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.
- (3) Obligația privind folosința monumentului istoric este servitute constituită în folosul imobilului și se înscrie în Cartea funciară de către proprietar în termen de 30 de zile de la data comunicării ei.

Articolul 17

- (1) Monumentele istorice și zonele lor de protecție sunt evidențiate în planurile urbanistice generale și în toate celelalte documentații de urbanism și, respectiv, de amenajare a teritoriului.
- (2) Calitatea de monument istoric este marcată în mod obligatoriu pe bunul imobil printr-un însemn amplasat de reprezentanții primăriei, în conformitate cu normele metodologice de semnalizare a monumentelor istorice.

Articolul 18

- (1) În sensul prezentei legi, prin declasare se înțelege procedura de radiere din Lista cuprinzând monumentele istorice a unui bun imobil sau numai a unei părți din acesta.
- (2) Declasarea monumentelor istorice urmează aceeași procedura ca cea prevăzută pentru clasare. Ea este declansată din oficiu în oricare dintre situațiile următoare:
  - a) descărcarea de sarcină arheologică, în cazul siturilor arheologice, conform avizului Comisiei Naționale de Arheologie;
  - b) dispariția monumentului istoric.

Articolul 19

Schimbarea grupei de clasare a monumentelor istorice se face potrivit procedurii prevăzute pentru clasare.

Articolul 20

- (1) Clasarea de urgență este procedura excepțională prin care un bun imobil aflat în pericol iminent de distrugere sau de alterare fizică este clasat în grupa A sau B, după caz, în vederea luării măsurilor urgente necesare pentru salvarea sa.
- (2) Solicitarea declanșării procedurii de clasare de urgență se face în termen de maximum 3 zile de la constatarea situației de urgență de către proprietar, primar sau de direcția pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județean, respectiv a municipiului București; solicitarea se adresează Direcției Monumentelor Istorice.
- (3) Împotriva ordinului de clasare de urgență proprietarul se poate adresa instanței de contencios administrativ.
- (4) Până la soluționarea litigiului bunului imobil în cauză i se aplică dispozițiile art. 13 alin. (2).

Articolul 21

- (1) Lista cuprinzând monumentele istorice include monumentele istorice clasate în grupa A sau B și se întocmește de Institutul Național al Monumentelor Istorice, cu avizul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și, după caz, al Comisiei Naționale de Arheologie.
- (2) Lista cuprinzând monumentele istorice se aproba prin ordin al ministrului culturii și cultelor, se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și se actualizează la fiecare 5 ani.
- (3) Lista cuprinzând monumentele istorice sta la baza întocmirii cadastrului de specialitate al monumentelor istorice.

Capitolul 3 Intervenții asupra monumentelor istorice

Articolo 14

- (1) L'ordine di classificazione o di non classificazione può essere contestato dal proprietario dell'immobile in questione presso il Ministero della Cultura entro 30 giorni dalla data di comunicazione; la controversia sarà risolta entro 30 giorni dalla registrazione.
- (2) Se, con il voto dei due terzi dei membri, la Commissione Nazionale dei Monumenti Storici sostiene la decisione iniziale di classificare o meno (il monumento), il Ministro della Cultura è legittimato a respingere il ricorso.
- (3) Se il denunciante non è soddisfatto della risposta ricevuta, può rivolgersi alla corte d'appello amministrativo, secondo la legge.
- (4) Se l'ordine di classificazione è stato contestato secondo i termini della legge, rimane definitivo dopo l'esaurimento appelli.
- (5) Se l'ordine di graduatoria non è contestato dalla legge, esso rimarrà definitivo dopo 30 giorni dalla sua comunicazione scritta al proprietario e alle autorità amministrative locali.
- (6) Alla data dell'ultimo ordine di non classificazione, gli effetti dell'applicazione delle disposizioni dell'art. 13 par. (2) cessa; la ripresa della procedura di graduatoria non può aver luogo prima di 3 anni, in assenza di nuovi elementi che potrebbero essere coinvolti per giustificarla.
- (7) Nel caso di un contenzioso amministrativo contro l'ordine di classificazione, fino alla dichiarazione di una decisione giudiziaria definitiva e irrevocabile sull'immobile in questione si applicano le disposizioni dell'art. 13 comma (2).

Capitolo 3

Articolul 22

(1) Intervențiile asupra monumentelor istorice se fac numai pe baza și cu respectarea avizului emis de Ministerul Culturii și Cultelor; fac excepție intervențiile determinate de forța majoră, cu condiția ca modificările să fie reversibile.

(2) În sensul prezentei legi, intervențiile ce se efectuează asupra monumentelor istorice sunt:

- a) toate lucrările de cercetare, construire, extindere, reparare, consolidare, conservare, restaurare, amenajări peisagistice, precum și orice alte lucrări care modifică substanța sau aspectul monumentelor istorice, inclusiv reparațiile curente, lucrările de întreținere și iluminarea interioară și exterioară de siguranță și decorativă;
- b) executarea de mlafe de pe componente ale monumentelor istorice;
- c) amplasarea definitivă sau temporară de împrejmuiri, construcții de protecție, piese de mobilier fix, de panouri publicitare, firme, sigle sau orice fel de însemne pe și în monumente istorice;
- d) schimbări ale destinației monumentelor istorice, inclusiv schimbările temporare;
- e) strămutarea monumentelor istorice;
- f) amenajări de cai de acces, pietonale și carosabile, utilități anexe, indicatoare, inclusiv în zonele de protecție a monumentelor istorice.

(3) Autorizația de construire, autorizația de desființare, precum și autorizațiile referitoare la intervențiile prevăzute la alin. (2) sunt eliberate numai pe baza și în conformitate cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor și cu celelalte avize, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

(4) Autorizațiile prevăzute la alin. (3), emise fără avizul instituțiilor abilitate prin lege și fără respectarea condițiilor acestora, sunt nule de drept.

(5) Obligația privind folosința monumentului istoric face parte integrantă din Cartea tehnică a construcției. În situația în care aceasta nu există obligația privind folosința monumentului istoric ține locul documentației tehnice de utilizare a bunului imobil, în condițiile legii.

Articolul 23

Intervențiile care se efectuează asupra imobilelor care nu sunt monumente istorice, dar care se afla în ansambluri, situri sau zone de protecție a monumentelor istorice, se autorizează pe baza avizului Ministerului Culturii și Cultelor, al Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței și a celorlalte avize, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

Articolul 24

(1) Toate intervențiile care se efectuează asupra monumentelor istorice, altele decât cele de schimbare a destinației, de întreținere sau de reparații curente, indiferent de sursa lor de finanțare și de regimul de proprietate al imobilului, se fac sub inspecția și controlul propriu ale Ministerului Culturii și Cultelor, respectiv ale direcțiilor pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, cu personal atestat și agreat, în condițiile legii.

(2) În condițiile legii, în cazul realizării de lucrări neautorizate sau care încalcă avizele de specialitate, personalul de inspecție abilitat are dreptul să interzică lucrările până la intrarea în legalitate, să aplice sancțiuni și, după caz, să dispună revenirea la situația inițială și să sesizeze organele de cercetare penală.

(3) Expertizarea structurală a monumentelor istorice și verificarea tehnică a proiectelor de consolidare a monumentelor istorice se fac numai de experți și verficatori tehnici, atestați de Ministerul Culturii și Cultelor pentru exigențele specifice domeniului monumentelor istorice, cu respectarea cerințelor privind calitatea lucrărilor în construcții.

Articolul 25

În perioada efectuării cercetărilor arheologice și până la luarea deciziei finale asupra materialului arheologic descoperit de instituțiile abilitate conservarea lucrărilor la monumentele istorice în cauză, precum și a marturiilor arheologice descoperite revine atât responsabilului științific al șantierului arheologic, cât și instituției organizatoare, conform avizului Ministerului Culturii și Cultelor, respectiv al direcțiilor pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, în funcție de grupa în care monumentul istoric este înscris în Lista cuprinzând monumentele istorice.

Articolul 26

(1) Conservarea monumentelor istorice reprezentând descoperiri arheologice rămase decopertate se face, în condițiile legii, de către autoritățile administrației publice locale, sub coordonarea unor specialiști și experți atestați.

(2) Programul de conservare a monumentelor istorice înscrise în Lista cuprinzând monumentele istorice în grupa A se avizează de Ministerul Culturii și Cultelor, iar cel al monumentelor istorice înscrise în Lista cuprinzând monumentele istorice în grupa B se avizează de direcțiile pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București.

Titlul III Instituții și organisme de specialitate cu atribuții în protejarea monumentelor istorice

Capitolul 1 Instituții

Articolul 27

(1) Ministerul Culturii și Cultelor elaborează și asigura aplicarea strategiei naționale și urmărește respectarea prevederilor legale și a normelor și metodologiilor din domeniul protejării monumentelor istorice.

(2) Ministerul Culturii și Cultelor asigura îndeplinirea angajamentelor statului asumate prin convențiile internaționale referitoare la protecția monumentelor istorice, la care România este parte.

(3) Ministerul Culturii și Cultelor reprezintă statul în relația cu proprietarii de monumente istorice și cu titularii altor drepturi reale asupra acestora.

(4) Pentru îndeplinirea atribuțiilor sale, potrivit prevederilor prezentei legi, Ministerul Culturii și Cultelor organizează compartimente de specialitate în aparatul propriu, precum și instituții subordonate, având drept atribuții activitățile de cercetare, evidența, clasare, inspecție și control, conservare, restaurare și punere în valoare a monumentelor istorice.

Articolul 28

(1) În vederea protejării monumentelor istorice Ministerul Culturii și Cultelor îndeplinește direct sau prin instituțiile sale subordonate următoarele atribuții:

- a) organizează sistemul național de cercetare, evidența, elaborare de reglementări tehnice, de supraveghere și inspecție a monumentelor istorice și avizează reglementările tehnice cu aplicabilitate pentru domeniul monumentelor istorice, în cazul în care ele sunt elaborate de alte autorități decât Ministerul Culturii și Cultelor;
- b) conferă prin ordin al ministrului culturii și cultelor regimul de monument istoric imobilelor clasate și instituie zonele lor de protecție;
- c) publică Lista cuprinzând monumentele istorice în Monitorul Oficial al României, Partea I, și o actualizează, potrivit legii;

Articolo 22

(1) Gli interventi sui Monumenti Storici sono effettuati solo sulla base e in conformità con il parere emanato dal Ministero della Cultura; fanno eccezione, interventi dovuti a cause di forza maggiore, a condizione che i cambiamenti siano reversibili.

(2) Ai fini della presente legge, gli interventi che si effettuano sui monumenti storici sono:

- a) tutte le attività di ricerca, costruzione, ampliamento, riparazione, consolidamento, conservazione, restauro, sistemazione del paesaggio, e qualsiasi altra opera che altera la sostanza o l'aspetto dei Monumenti Storici, tra cui riparazioni in corso, lavori di manutenzione e sicurezza interna ed esterna e illuminazione decorativa;
- b) esecuzione di mutazioni su componenti dei Monumenti Storici;
- c) il posizionamento permanente o temporaneo di recinzioni, strutture protettive, mobili fissi, pannelli pubblicità, loghi o qualsiasi segno sui Monumenti Storici;
- d) cambiamenti nella destinazione d'uso dei Monumenti Storici, comprese le modifiche temporanee;
- e) trasferimento di Monumenti Storici;
- f) il posizionamento di strade di accesso, strutture pedonali e carrabili, strutture ausiliarie, cartelli, anche nelle aree di protezione Monumenti Storici.

(3) Il permesso di costruire, l'autorizzazione allo smantellamento e i permessi per gli interventi previsti al comma (2) sono emessi solo sulla base e in conformità con il parere del Ministero della Cultura e altre opinioni, secondo le disposizioni legali in vigore.

(4) Le autorizzazioni previste nel paragrafo (3), rilasciate senza il consenso delle istituzioni autorizzate dalla legge e senza osservanza di questa, sono nulle.

(5) L'obbligo sull'utilizzo del Monumento Storico è parte integrante della Carta Tecnica delle Costruzioni. Nella situazione dove questa non esiste, gli obblighi riguardanti l'utilizzo del Monumento Storico conserva il posto della documentazione tecnica per l'uso del bene immobiliare, alle condizioni di legge.

Articolo 24

(1) Tutti gli interventi su Monumenti Storici diversi da quelli di un cambio di destinazione d'uso, di manutenzione o di riparazioni, indipendentemente dalla loro fonte di finanziamento e dal regime di proprietà dell'edificio, vengono fatti sotto la supervisione e il controllo del Ministero della Cultura [...].

(2) Secondo i termini della legge, nel caso di lavori non autorizzati o di violazione delle opinioni degli esperti, il personale dell'ispezione abilitato ha il diritto di interrompere i lavori fino all'adeguamento alla legge, di imporre sanzioni e, a seconda dei casi, ripristinare la situazione iniziale e interpellare gli organi investigativi.

(3) La verifica strutturale dei Monumenti Storici e la verifica tecnica dei progetti di consolidamento dei Monumenti Storici vengono effettuate solo da esperti tecnici, certificati dal Ministero della Cultura per le esigenze specifiche nel settore dei monumenti storici, nel rispetto dei requisiti di qualità dei lavori di costruzione.

Articolo 27

(1) Il Ministero della Cultura elabora e garantisce l'attuazione della Strategia Nazionale e monitora l'osservanza delle disposizioni legali e delle norme e metodologie nel campo della protezione dei monumenti storici.

(2) Il Ministero della Cultura assicura l'adempimento degli obblighi assunti dalle convenzioni internazionali sulla protezione dei monumenti storici, di cui la Romania è parte.

(3) Il Ministero della Cultura rappresenta lo Stato nelle relazioni con ai proprietari di monumenti storici e con i detentori di altri diritti reali [...].

(4) Al fine di adempiere alle sue attribuzioni, secondo le disposizioni di questa legge, il Ministero della Cultura organizza dipartimenti specializzati nei propri apparati, nonché istituzioni subordinate, con attribuzioni di ricerca, classificazione, ispezione e controllo, conservazione, restauro e attività di rivalutazione monumenti storici.

Capitolo 3

- d) instituie cadastrul monumentelor istorice;
- e) face propuneri pentru cuprinderea în proiectul bugetului de stat a sumelor necesare în vederea finanțării cheltuielilor pentru protejarea monumentelor istorice;
- f) emite avizele de specialitate necesare în vederea eliberării autorizațiilor de construire pentru lucrările și intervențiile de orice natura asupra monumentelor istorice;
- g) emite avizul de specialitate privind regulamentele de construcție din zonele de protecție a monumentelor istorice;
- h) colaborează la elaborarea secțiunilor Planului de amenajare a teritoriului național care au ca obiect monumentele istorice și emite avizele de specialitate privind planurile de amenajare a teritoriului județean;
- i) emite avizele de specialitate necesare în vederea eliberării autorizațiilor de construire sau desființare pentru imobilele aflate în zonele de protecție a monumentelor istorice sau în ansambluri și situri istorice, precum și în zonele de protecție a acestora, până la aprobarea, în condițiile legii, a documentațiilor de urbanism pentru zonele respective;
- j) emite avizele de specialitate privind planurile urbanistice generale ale localităților care cuprind monumente istorice, privind planurile urbanistice zonale pentru zonele protejate care cuprind monumente istorice, precum și privind planurile urbanistice de detaliu care au ca obiect monumente istorice sau imobile din zona lor de protecție;
- k) inițiază, atunci când este necesar, sau solicită consiliilor județene exproprierea pentru cauza de utilitate publică a monumentelor istorice din grupa A, respectiv a celor din grupa B, în vederea salvării acestora de la distrugere și degradare;
- l) coordonează, prin diriginti de specialitate ai Oficiului Național al Monumentelor Istorice, atestați de Ministerul Culturii și Cultelor, lucrările de conservare, consolidare și restaurare a monumentelor istorice, atunci când intervențiile sunt finanțate total sau parțial din fondurile alocate de Ministerul Culturii și Cultelor;
- m) asigură inspecția și controlul propriu la monumentele istorice privind starea lor de conservare și respectarea avizelor de specialitate emise, precum și controlul propriu al șantierelor având drept obiect monumentele istorice, indiferent de regimul de proprietate și de grupa monumentului istoric, de natura operațiunilor și de sursa lor de finanțare;
- n) constată contravenții și aplică sancțiuni prin imputernicirii săi și ia măsurile corespunzătoare de sesizare a organelor de cercetare penală în cazul infracțiunilor;
- o) instituie, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Registrul specialiștilor, Registrul experților și verificatorilor tehnici, precum și Registrul agenților economici autorizați să desfășoare activitățile prevăzute la lit. g);
- p) emite pentru domeniul protejării monumentelor istorice atestatul de:
- specialist în cercetarea și investigarea monumentelor istorice;
  - specialist în evidență;
  - specialist în proiectare;
  - expert și expert tehnic;
  - responsabil cu execuția - șef de șantier;
  - responsabil cu urmărirea în timp a construcțiilor;
  - diriginte de șantier;
  - alt specialist, în conformitate cu Regulamentul privind atestarea specialiștilor și experților din domeniul protejării monumentelor istorice, aprobat prin ordin al ministrului culturii și cultelor;
- q) avizează, potrivit legii, constituirea agenților economici care au ca obiect de activitate efectuarea de cercetări, proiectarea și executarea de lucrări asupra monumentelor istorice;
- r) colaborează cu Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței și cu Ministerul Muncii și Solidarității Sociale la organizarea și funcționarea sistemului național de educație, pregătire și perfecționare a specialiștilor și meseriașilor din domeniul protejării monumentelor istorice;
- s) susține, în condițiile legii, programe și proiecte de revitalizare și punere în valoare a monumentelor istorice, hotărâște strategii și cofinanțează programe și publicații pentru animarea culturală și stimularea interesului public față de monumentele istorice;
- t) elaborează împreună cu Ministerul de Interne normele de prevenire și de stingere a incendiilor la monumente istorice;
- u) stabilește împreună cu Ministerul Apărării Naționale măsurile speciale de protecție a monumentelor istorice în caz de conflict armat;
- v) colaborează cu celelalte autorități ale administrației publice centrale și locale la realizarea planurilor și a normelor metodologice pentru stabilirea măsurilor de prevenire a distrugerilor cauzate de dezastrele naturale; colaborează cu Ministerul Apelor și Protecției Mediului la elaborarea normelor și metodologiilor privind înălțurarea sau diminuarea factorilor poluanți în zonele de protecție a monumentelor istorice;
- w) instituie și controlează amplasarea însemnului distinctiv care atesta regimul de monument istoric al unui bun imobil, în vederea protejării sale în timp de pace sau de conflict armat;
- x) avizează înființarea organizațiilor neguvernamentale cu activitate în domeniul protejării monumentelor istorice și colaborează cu acestea, în condițiile legii, la realizarea de programe și proiecte de protejare a monumentelor istorice;
- y) asigură funcționarea, logistica, secretariatul tehnic permanent și sediul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și ale Comisiei Naționale de Arheologie și editează publicațiile acestora;
- z) colaborează cu organismele internaționale interesate și participa, în cooperare cu acestea, la finanțarea programelor de protejare a monumentelor istorice;
- aa) exercită, în numele statului, dreptul de preemțiune asupra monumentelor istorice, în vederea protejării acestora, precum și asupra imobilelor din zona de protecție a monumentelor istorice, în vederea păstrării integrității fizice a cadrului construit și natural al monumentelor istorice;
- ab) instituie și acordă, la propunerea Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și, după caz, a Comisiei Naționale de Arheologie, titlul și statutul de oraș istoric sau sat istoric, în conformitate cu normele metodologice de clasare și de evidență a monumentelor istorice.
- (2) Pentru eliberarea avizelor prevăzute la alin. (1) lit. f), g), j) și v) nu se percep taxe sau tarife.
- (3) Pentru eliberarea atestatelor și avizelor prevăzute la alin. (1) lit. i), p) și q) se percep taxe și tarife care se fac venit la Ministerul Culturii și Cultelor și se gestionează în regim extrabugetar, în condițiile legii, exclusiv pentru lucrări în domeniul protejării monumentelor istorice.
- (4) Nivelul tarifelor pentru eliberarea atestatelor este: a) pentru eliberarea atestatelor prevăzute la alin. (1) lit. p) - 800.000 lei; veniturile obținute se gestionează în regim extrabugetar;
- b) pentru eliberarea avizelor prevăzute la alin. (1) lit. g) 2.000.000 lei pentru agenții economici care au ca obiect de activitate efectuarea de cercetări și proiectare și 5.000.000 lei pentru agenții economici care au ca obiect de activitatea executarea de lucrări la monumentele istorice; veniturile obținute se gestionează în regim extrabugetar.
- (5) Nivelul taxelor prevăzute la alin. (1) lit. i) este:
- a) pentru clădiri private cu destinația de locuință, sănătate, învățământ sau cultura - 5.000 lei/mp suprafața desfășurată;
- b) pentru construcții în care se desfășoară activități economice sau comerciale - 25.000 lei/mp suprafața desfășurată;
- c) sunt scutite de la plata taxelor construcțiile cu funcții de interes public ale statului.
- (6) Cuantumul taxelor și tarifelor prevăzute la alin. (4) și (5) se actualizează anual potrivit coeficientului de inflație.

Articolul 29

- (1) Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural Național se reorganizează în Institutul Național al Monumentelor Istorice ca instituție publică în subordinea Ministerului Culturii și Cultelor, finanțat de la bugetul de stat și din venituri extrabugetare.
- (2) Organizarea și funcționarea Institutului Național al Monumentelor Istorice se fac prin hotărâre a Guvernului, inițiată de Ministerul Culturii și Cultelor, în termen de maximum 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, fără a afecta exercițiul financiar curent.
- (3) Principalele atribuții ale Institutului Național al Monumentelor Istorice sunt:

Capitolo 3

- a) actualizează evidenta monumentelor istorice;
  - b) elaborează și propune actualizarea periodică a Listei cuprinzând monumentele istorice;
  - c) elaborează normative și metodologii pentru domeniul monumentelor istorice, care se aproba prin ordin al ministrului culturii și cultelor;
  - d) asigura fundamentarea științifică a deciziilor și avizelor Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice privind clasarea și evidenta monumentelor istorice, la intervențiile asupra acestora, precum și în zonele lor de protecție;
  - e) gestionează, în condițiile legii, fondurile destinate evidenței, elaborării normelor și metodologiilor pentru monumente istorice, investigațiilor, proiectelor-pilot, expertizelor, cercetărilor și studiilor specifice;
  - f) administrează baza națională de date a monumentelor istorice, arhiva, fototeca, fondul cartografic și biblioteca monumentelor istorice, care sunt proprietatea publică a statului român;
  - g) coordonează activitatea instituțiilor din teritoriul privind evidenta monumentelor istorice și realizarea cadastrului acestora;
  - h) editează Revista monumentelor istorice și Buletinul monumentelor istorice, precum și alte publicații de specialitate, pe orice tip de suport.
- (4) Institutul Național al Monumentelor Istorice organizează și realizează alte activități aducătoare de venituri, specifice atribuțiilor sale, conform prevederilor art. 73 alin. 4 din Legea nr. 72/1996 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv prin încheierea de contracte cu persoane juridice sau fizice de specialitate, venituri pe care le gestionează în regim extrabugetar.
- (5) Institutul Național al Monumentelor Istorice preia în administrare la data înființării sale întreaga documentație a instituțiilor care au funcționat anterior în domeniul monumentelor istorice: Comisia Monumentelor Istorice, Direcția Monumentelor Istorice, Direcția Monumentelor Istorice și de Artă, Direcția Patrimoniului Cultural Național, Direcția Economică și a Patrimoniului Cultural Național, Direcția Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice, Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural Național.
- (6) Institutul Național al Monumentelor Istorice dezvoltă fondul și baza națională de date, inclusiv prin achiziții și donații.

Articolul 30

- (1) Oficiul Național pentru Protejarea Patrimoniului se reorganizează în Oficiul Național al Monumentelor Istorice, ca instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Culturii și Cultelor, finanțat din venituri extrabugetare și din alocații de la bugetul de stat.
- (2) Organizarea și funcționarea Oficiului Național al Monumentelor Istorice se fac prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Culturii și Cultelor, în termen de maximum 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, fără a afecta exercițiul financiar în curs.
- (3) Principalele atribuții ale Oficiului Național al Monumentelor Istorice sunt:
- a) gestionarea, în condițiile legii, a fondurilor destinate cercetării și expertizării în vederea proiectării și execuției lucrărilor de consolidare-restaurare și de punere în valoare a monumentelor istorice;
  - b) fundamentarea, în conformitate cu normele privind creditarea, elaborate de Ministerul Culturii și Cultelor și aprobate prin hotărâre a Guvernului, a necesarului de credite; propunerea priorităților și evaluarea documentațiilor prezentate de persoanele de drept privat în vederea obținerii de credite fără dobândă, cu dobândă redusă sau cu dobândă pieței, pentru efectuarea de lucrări de protejare la monumentele istorice deținute;
  - c) gestionarea, prin acordarea de credite în conformitate cu prevederile alin. (3) lit. b), în regim extrabugetar, a sumelor provenite din aplicarea timbrului monumentelor istorice, instituit potrivit prevederilor art. 51, precum și din alte surse cu aceeași destinație, obținute în condițiile legii; sumele încasate din rambursări de credite și plăți din dobânzi se utilizează în sistem revolving, cu același scop;
  - d) administrarea, în numele Ministerului Culturii și Cultelor, a monumentelor istorice intrate cu orice titlu în proprietatea statului, altele decât cele administrate de alte instituții publice din subordinea Ministerului Culturii și Cultelor; propunerea concesiunii sau închirierii acestora în condițiile legii;
  - e) editarea pe orice tip de suport și comercializarea materialelor privind protejarea și punerea în valoare a monumentelor istorice;
  - f) organizarea și realizarea altor activități specifice atribuțiilor sale, aducătoare de venituri, conform prevederilor art. 73 alin. 4 din Legea nr. 72/1996 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv prin încheierea de contracte cu persoane juridice sau fizice de specialitate, pe care le gestionează în regim extrabugetar.
- (4) Oficiul Național al Monumentelor Istorice preia la data înființării sale întreaga bază materială de execuție, bunuri mobile și imobile, care au aparținut instituțiilor cu activitate în domeniu - Direcția Patrimoniului Cultural Național, Direcția Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice, Centrul pentru Administrarea și Protecția Patrimoniului Cultural, respectiv Oficiul Național pentru Protejarea Patrimoniului.

Articolul 31

- (1) În vederea realizării măsurilor de protejare a monumentelor istorice, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, în cadrul direcțiilor pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, se constituie, prin ordin al ministrului culturii și cultelor, Serviciul monumentelor istorice, încadrat cu personal specializat în domeniu.
- (2) Atribuțiile Serviciului monumentelor istorice sunt cele stabilite prin prezenta lege, prin Legea nr. 11/1994 privind unele ordonanțe ale Guvernului emise în baza Legii nr. 81/1992 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe și autorizarea contractării și garantării unor credite externe, prin Legea nr. 41/1995 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 68/1994 privind protejarea patrimoniului cultural național și prin alte acte normative.

Capitolul 2 Organisme de specialitate

Articolul 32

- (1) La data intrării în vigoare a prezentei legi se reorganizează Comisia Națională a Monumentelor Istorice și se modifică structura și modul sau de funcționare. Comisia Națională a Monumentelor Istorice este organismul științific, consultativ și de avizare în domeniul protejării monumentelor istorice, care funcționează pe lângă Ministerul Culturii și Cultelor.
- (2) Comisia Națională a Monumentelor Istorice propune strategiile și avizează, după caz, metodologiile, normativele și măsurile tehnico-științifice din domeniul protejării monumentelor istorice.
- (3) Comisia Națională a Monumentelor Istorice este formată din personalități și specialiști atestați în domeniul protejării și punerii în valoare a monumentelor istorice, în sensul prezentei legi.
- (4) Comisia Națională a Monumentelor Istorice este compusă din 21 de membri, este condusă de un președinte și 4 vicepreședinți și funcționează în baza propriului regulament de organizare și funcționare.
- (5) Membrii Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice sunt numiți de ministrul culturii și cultelor la propunerea:
- a) Academiei Române - 2 membri;
  - b) Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței - un membru;
  - c) Ministerului Educației și Cercetării - 2 membri;
  - d) organizațiilor neguvernamentale cu activitate în domeniul protejării monumentelor istorice - un membru;
  - e) Ministerului Culturii și Cultelor - 15 membri, dintre care 8 propuși de comisiile regionale ale monumentelor istorice.
- (6) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi se elaborează Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și se aproba prin ordin al ministrului culturii și cultelor.
- (7) Comisia Națională a Monumentelor Istorice poate alege ca membri de onoare ai săi specialiști din țara sau din străinătate, personalități științifice de recunoaștere internațională din domeniul cercetării și protejării monumentelor

Capitolo 3

istorice; aceștia sunt propuși de președinte și sunt validați cu votul majorității simple a comisiei.

(8) Ministerul Culturii și Cultelor asigură mijloacele materiale și financiare necesare pentru funcționarea Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.

Articolul 33

- (1) Autoritatea deciziilor Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice este garantată prin prezenta lege.
- (2) Comisia Națională a Monumentelor Istorice își desfășoară activitatea prin lucrări în plen, în cadrul Biroului comisiei și pe secțiuni de specialitate.
- (3) Comisia Națională a Monumentelor Istorice se constituie din 4 secțiuni pe domenii, conduse fiecare de un președinte ales din rândul membrilor acestora pentru un mandat de 5 ani; președinții de secțiuni devin vicepreședinți ai Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.
- (4) Președintele Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice este numit prin ordin al ministrului culturii și cultelor.
- (5) Președintele împreună cu vicepreședinții și secretarul formează Biroul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.
- (6) Deciziile Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, ale secțiunilor și ale Biroului Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice se iau de regula cu majoritatea simplă a voturilor, cu excepția cazurilor prevăzute în prezenta lege.

Articolul 34

- (1) Președintele Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice conduce activitatea acestuia și o reprezintă pe plan național și internațional; președintele și vicepreședinții Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice fac parte din Consiliul științific al Institutului Național al Monumentelor Istorice.
- (2) Funcția de secretar al Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice este îndeplinită de directorul direcției de specialitate din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor. Funcțiile de secretari ai secțiunilor de specialitate ale Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice sunt îndeplinite de specialiști din cadrul direcției de specialitate a Ministerului Culturii și Cultelor.

Articolul 35

- (1) Comisia Națională a Monumentelor Istorice are următoarele atribuții:
  - a) fundamentează din punct de vedere științific strategia națională de protejare a monumentelor istorice;
  - b) avizează metodologiile, normele, normativele și reglementările tehnico-științifice din domeniul protejării monumentelor istorice, care se aproba prin ordin al ministrului culturii și cultelor;
  - c) hotărăște clasarea, neclasarea, declasarea și schimbarea grupei monumentelor istorice;
  - d) stabilește criteriile de atestare a specialiștilor și experților din domeniul protejării monumentelor istorice, precum și criteriile de avizare a agenților economici cu activitate în domeniul protejării monumentelor istorice;
  - e) avizează secțiunile de specialitate prevăzute în Planul de amenajare a teritoriului național, elaborate de Ministerul Culturii și Cultelor;
  - f) avizează planurile urbanistice generale ale localităților care cuprind monumente istorice, planurile urbanistice zonale ale zonelor protejate care cuprind monumente istorice, precum și regulamentele de construire aferente acestor zone, iar în absența unor astfel de documentații de urbanism și amenajare a teritoriului aprobate, planurile urbanistice de detaliu care au drept obiect monumente istorice sau imobile din zona de protecție a acestora;
  - g) avizează studiile de fundamentare istorico-științifică pentru instituirea și delimitarea zonelor protejate de patrimoniu construit și a ariilor siturilor arheologice protejate prin lege, precum și reglementările generale de amenajare a teritoriului acestora, conform normelor legale în vigoare;
  - h) avizează documentațiile tehnice privind intervențiile asupra monumentelor istorice din grupa A; avizează inscripționarea și marcarea monumentelor istorice, având la baza texte avizate de organisme sau instituții științifice de specialitate;
  - i) avizează documentațiile tehnice privind intervențiile asupra imobilelor din zonele de protecție a monumentelor istorice;
  - j) formulează prioritățile lucrărilor de protejare a monumentelor istorice în vederea fundamentării sumelor necesare ce urmează să fie alocate în acest scop de la bugetul de stat, examinează și avizează prioritățile de finanțare din fondurile aprobate prin buget, precum și modificările survenite pe parcursul anului bugetar;
  - k) avizează propunerile de achiziții de monumente istorice, ce se realizează prin Ministerul Culturii și Cultelor;
  - l) controlează aplicarea deciziilor sale de către proprietarii sau deținătorii de monumente istorice cu orice titlu;
  - m) avizează contractele Oficiului Național al Monumentelor Istorice privind intervențiile asupra monumentelor istorice;
  - n) propune monumente istorice pentru a fi incluse în Lista patrimoniului cultural și natural mondial, precum și în Lista patrimoniului mondial în pericol, elaborate de UNESCO;
  - o) sesizează organele de stat competente pentru aplicarea și luarea de măsuri privind protejarea monumentelor istorice, ca urmare a constatărilor controalelor efectuate de către membrii săi, potrivit procedurilor prevăzute de prezenta lege și de Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice;
  - p) susține elaborarea de programe de pregătire a specialiștilor, precum și de planuri de învățământ și specializare în domeniul protejării monumentelor istorice;
  - q) reprezintă România în cadrul organismelor internaționale de specialitate similare.
- (2) Atribuțiile Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice menționate în alin. (1) lit. f), g), h), i), o) și p) pot fi delegate secțiunilor sau comisiilor regionale ale monumentelor istorice, în condițiile stabilite de Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.

Articolul 36

- (1) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi comisiile regionale ale monumentelor istorice se reorganizează ca organisme științifice în teritoriu ale Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.
- (2) Numărul, teritoriul de competență, organizarea și funcționarea comisiilor regionale ale monumentelor istorice sunt stabilite prin Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, aprobat prin ordin al ministrului culturii și cultelor, care va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.
- (3) Comisiile regionale ale monumentelor istorice au câte 9 membri, iar președinții acestora sunt membri ai Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.
- (4) Componenta comisiilor regionale ale monumentelor istorice se aproba prin ordin al ministrului culturii și cultelor.
- (5) Comisiile regionale ale monumentelor istorice au următoarele atribuții:
  - a) urmăresc aplicarea strategiei naționale de protejare a monumentelor istorice în regiunea lor de competență;
  - b) analizează și propun Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice clasarea monumentelor istorice din regiunile lor de competență în grupa A sau B, după caz;
  - c) avizează planurile urbanistice generale, planurile urbanistice zonale și planurile urbanistice de detaliu ale localităților ce cuprind monumente istorice clasate în grupa B;
  - d) avizează planurile urbanistice de detaliu și proiectele de execuție în zonele cu monumente istorice clasate în grupa A, pentru care există reglementări avizate de Comisia Națională a Monumentelor Istorice;
  - e) avizează documentațiile tehnice care propun lucrări de cercetare, investigații și expertize tehnice, proiectele tehnice și detaliile de execuție pentru monumentele istorice clasate în grupa B;
  - f) propun Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și autorităților administrației publice locale prioritățile de finanțare și/sau cofinanțare, după caz, a lucrărilor de protejare a monumentelor istorice clasate în grupa B;
  - g) controlează respectarea prevederilor legale referitoare la protejarea monumentelor istorice de către deținătorii cu orice titlu, precum și de către cei care execută lucrări la monumente istorice sau în zonele de protecție a acestora;

Articolo 32

- (1) Alla data di entrata in vigore della presente legge, si riorganizza la Commissione Nazionale per i Monumenti Storici e se ne modificano la struttura e le modalità di funzionamento. La Commissione Nazionale dei Monumenti Storici è l'organo scientifico, consultivo e di approvazione nel settore della protezione dei monumenti storici, che opera affianco al Ministero della Cultura.
- (2) La Commissione Nazionale dei Monumenti Storici propone le strategie e approva, a seconda del caso, le metodologie, le norme e le misure tecnico-scientifiche nel settore della protezione dei Monumenti Storici.
- (3) La Commissione Nazionale dei Monumenti Storici è composta da personalità e specialisti attestati nel settore della protezione e della valorizzazione dei Monumenti Storici ai sensi di questa legge.
- (4) La Commissione Nazionale dei Monumenti Storici è composta da 21 membri, è guidata da un Presidente e 4 Vicepresidenti e opera sulla base del proprio statuto di organizzazione e funzionamento.
- (5) I membri della Commissione Nazionale dei Monumenti Storici sono nominati dal Ministro della Cultura su proposta:
- a) Accademia rumena - 2 membri;
  - b) Ministero dei Lavori Pubblici, dei Trasporti e delle Abitazioni - 1 membro;
  - c) Ministero dell'Istruzione e della Ricerca - 2 membri;
  - d) Organizzazioni non governative attive nel campo della protezione dei Monumenti Storici - 1 membro;
  - e) Ministero della Cultura - 15 membri, di cui 8 proposti dalle Commissioni Regionali dei Monumenti Storici.
- (6) Entro 30 giorni dalla data di entrata in vigore della presente legge si elabora il Regolamento Organizzativo e di funzionamento della Commissione Nazionale dei Monumenti Storici e viene approvato su decreto del Ministro della Cultura.
- (7) La Commissione Nazionale dei Monumenti Storici può scegliere come propri membri onorari specialisti nazionali o stranieri, personalità scientifiche di fama internazionale nel campo della ricerca e protezione dei monumenti storici; questi vengono proposti dal Presidente e sono convalidati dal voto a maggioranza semplice della Commissione.
- (8) Il Ministero della Cultura assicura le risorse materiali e finanziarie necessarie per il funzionamento della Commissione Nazionale dei Monumenti Storici.

Capitolo 3

- h) avizează documentațiile pentru lucrări de întreținere și reparații curente la monumentele istorice clasate în grupa A, care nu aduc modificări de arhitectură ori ale componentelor artistice, în condițiile în care lucrările se execută cu respectarea materialelor, tehnicilor și formelor constructive inițiale;
- i) îndeplinesc alte atribuții date în competența, potrivit dispozițiilor legale.

Articolul 37

- (1) În cadrul corpului de control al ministrului culturii și cultelor se constituie un compartiment de control și audit, exclusiv pentru activitatea de protejare a monumentelor istorice.
- (2) Structura și organigrama compartimentului de control și audit se stabilesc în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, prin ordin al ministrului culturii și cultelor.
- (3) Compartimentul de control și audit pentru activitatea de protejare a monumentelor istorice are următoarele atribuții:
- a) controlează, în condițiile legii, documentele și documentațiile de orice fel privind conservarea, restaurarea și protejarea monumentelor istorice;
- b) constată încălcarea prevederilor legale în domeniul conservării, restaurării și protejării monumentelor istorice; stabilește persoanele responsabile și răspunderea disciplinară, materială, contravențională sau penală a acestora;
- c) are acces, în condițiile legii, la orice monument istoric, precum și pe santierul de cercetare sau de conservare-restaurare a monumentelor istorice; în acest scop organele abilitate ale statului au obligația să sprijine personalul compartimentului în exercitarea atribuțiilor;
- d) face propuneri de sancționare în condițiile legii a abaterilor constatate;
- e) asigură activitatea de audit în domeniul activității de protejare a monumentelor istorice, în condițiile legii.
- (4) În îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la alin. (3) compartimentul de control și audit pentru activitatea de protejare a monumentelor istorice are dreptul să solicite și să primească informații și documente, în condițiile legii, de la orice persoană fizică sau juridică, aceasta având obligația de a da curs solicitării în termen de 15 zile calendaristice de la data emiterii cererii.

Titlul IV Responsabilitățile proprietarilor de monumente istorice și ale autorităților administrației publice locale

Capitolul 1 Obligațiile și drepturile proprietarilor de monumente istorice

Articolul 38

- (1) În scopul protejării monumentelor istorice proprietarii și titularii dreptului de administrare sau ai altor drepturi reale asupra monumentelor istorice sunt obligați:
- a) să întrețină, să folosească și să exploateze imobilul numai cu respectarea prevederilor prezentei legi și a Obligației privind folosința monumentului istoric, conform art. 16;
- b) să asigure paza monumentelor istorice și să ia măsuri pentru apărarea împotriva incendiilor;
- c) să înștiințeze de urgență, în scris, direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, precum și primarul orașului ori al comunei respective despre orice modificare sau degradări în starea fizică a monumentelor istorice deținute și aflate în teritoriul unității administrativ-teritoriale;
- d) să înștiințeze de urgență, în scris, direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, precum și primarul orașului sau al comunei respective despre descoperirea intemplantelor a oricăror construcții, elemente de construcții, a unor piese de inventar fix ori mobil sau a unui vestigiu arheologic necunoscut anterior, asigurând păstrarea descoperirilor în condițiile legii, până la sosirea delegatului instituției de specialitate, dar nu pentru mai mult de 15 zile;
- e) să asigure, în condițiile legii, accesul specialiștilor desemnați de Ministerul Culturii și Cultelor sau de direcțiile pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național, în vederea constatării stării de conservare sau pentru efectuarea de cercetări, inclusiv arheologice, de expertizare a monumentelor istorice și pentru operațiunile de evidentă;
- f) în cazul în care solicită descărcarea imobilului de sarcina arheologică, să finanțeze săpătura și cercetarea arheologică aferente;
- g) să obțină avizele prevăzute de lege pentru toate intervențiile prevăzute la art. 22;
- h) să asigure efectuarea lucrărilor de conservare, consolidare, restaurare, precum și a oricăror alte lucrări, conform prevederilor legale, numai de către persoane fizice sau juridice atestate în acest sens și să prevadă în contracte condițiile și termenele de execuție cuprinse în avizul de specialitate;
- i) să respecte toate condițiile și termenele de execuție cuprinse în avizul de specialitate atunci când execută ei înșiși lucrări de întreținere curentă sau orice alte intervenții, conform prevederilor prezentei legi;
- j) să permită, pe baza prevederilor contractuale, executarea intervențiilor asupra monumentelor istorice deținute, în cazul în care acestea sunt inițiate și finanțate de persoane juridice abilitate în condițiile prezentei legi;
- k) să permită montarea și să întrețină însemnul și sigla "Monument istoric";
- l) să obțină avizul direcției pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județean, respectiv a municipiului București, și să asigure pe propria răspundere condiții corespunzătoare de vizitare, fotografiere, filmare, reproducere și de publicitate în cazul în care, la solicitarea lor, proprietarii introduc monumentele istorice în circuit public;
- m) să comunice direcției pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județean, respectiv a municipiului București, orice schimbare a titularului dreptului de proprietate, de administrare sau a altor drepturi reale, după caz, asupra monumentelor istorice.
- (2) În cazul în care, în îndeplinirea obligațiilor prevăzute la alin. (1) lit. e), proprietarii monumentelor istorice constată producerea unor pagube, aceștia au dreptul la o justă despăgubire, achitată în termen de 60 de zile de la constatarea de către instituțiile care au realizat cercetarea sau expertizarea.
- (3) Cu privire la înstrăinarea, închirierea sau concesionarea imobilelor monumente istorice proprietarii acestora au următoarele obligații:
- a) să înștiințeze în scris direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, despre intenția de a înstrăina monumentul istoric, în vederea exercitării dreptului de preemțiune al statului sau, după caz, al unității administrativ-teritoriale, în condițiile prezentei legi;
- b) să notifice viitorului proprietar, chiriaș sau concesionar regimul juridic al monumentului istoric pe care îl deține, precum și Obligația privind folosința monumentului istoric;
- c) să înștiințeze în scris direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, despre schimbarea proprietarului sau a administratorului în termen de 15 zile de la data încheierii contractelor, potrivit legii, și să transmită acesteia o copie de pe acte.

Articolul 39

- (1) Pentru protejarea monumentelor istorice aflate în proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice statul sau autoritățile administrației publice locale, după caz, pot să asigure, la cererea proprietarilor, cu titlu gratuit, asistența științifică și de specialitate, în condițiile legii.
- (2) Asistența prevăzută la alin. (1) se oferă pe baza convențiilor încheiate între părți, care stipulează condițiile de acordare, utilizare și de retragere a acesteia.
- (3) Asistența din partea statului, respectiv a autorităților administrației publice locale, este acordată prin intermediul instituțiilor de specialitate din subordinea Ministerului Culturii și Cultelor, respectiv a instituțiilor de specialitate subordonate autorităților administrației publice locale.
- (4) Asistența științifică se realizează prin acces la evidentele de specialitate privind monumentele istorice deținute, prin consultanța și prin elaborarea de cercetări, studii și expertize.

Capitolo 3

(5) Asistența științifică și de specialitate este asigurată de instituțiile abilitate prin prezenta lege, în conformitate cu prioritățile stabilite în strategia națională de protejare a monumentelor istorice.

(6) În cazul în care statul sau autoritățile publice locale acordă sprijin financiar, acesta constă în acoperirea parțială sau totală a costurilor studiilor și documentațiilor tehnice, precum și, după caz, ale lucrărilor de intervenție asupra monumentelor istorice.

Articolul 40

(1) Contribuția financiară a statului, constând în sume alocate prin bugetul Ministerului Culturii și Cultelor cu destinația protejării monumentelor istorice, indiferent de deținător, poate să acopere total sau parțial costul lucrărilor de protejare a monumentelor istorice, în funcție de grupa în care acestea sunt înscrise în Lista cuprinzând monumentele istorice.

(2) Contribuția financiară a consiliilor județene, municipale, orașenești și comunale, după caz, poate să acopere integral sau parțial costul lucrărilor de intervenție asupra monumentelor istorice care fac parte din grupa B, precum și, individual sau prin cofinanțare, costul lucrărilor de protejare a monumentelor istorice care fac parte din grupa A, aflate pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective.

(3) Contribuția financiară a statului și a autorităților administrației publice locale poate fi asigurată prin cofinanțare, precum și în parteneriat, inclusiv cu proprietarul sau cu alte persoane fizice sau juridice.

(4) Situațiile în care statul, respectiv autoritățile administrației publice locale, contribuie la acoperirea costurilor lucrărilor menționate la alin. (1)-(3), proporția contribuției statului, procedurile, precum și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească proprietarul, altul decât statul, municipiul, orașul sau comuna, se stabilesc prin norme metodologice aprobate prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Culturii și Cultelor și a Ministerului Finanțelor Publice, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(5) În situațiile și în condițiile prevăzute la alin. (4), la data alocării sprijinului financiar în cuantumul contribuției statului sau a autorităților administrației publice locale asupra imobilului monument istoric în cauza se constituie o garanție imobiliară pentru o perioadă de 10 ani în favoarea statului, respectiv a unităților administrativ-teritoriale.

(6) Garanția imobiliară prevăzută la alin. (5) se recuperează în totalitate de la beneficiarul contribuției statului sau, după caz, a autorităților administrației publice locale, împreună cu dobânzile aferente, în situația în care bunul în cauza a fost înstrăinat de proprietar altei persoane decât statul sau autoritatea administrației publice locale înainte de împlinirea perioadei de 10 ani de la constituirea garanției imobiliare.

(7) Constituirea garanției imobiliare în favoarea statului sau a unităților administrativ-teritoriale este scutită de taxa de timbru.

(8) La data împlinirii termenului de 10 ani garanția imobiliară instituită asupra imobilului se stinge de drept.

Articolul 41

(1) Pentru stimularea protejării monumentelor istorice, proprietarii persoane fizice care realizează pe cheltuiala proprie, integral sau parțial, lucrări de întreținere, reparare, conservare, consolidare, restaurare, punere în valoare, precum și programe și proiecte culturale beneficiază, în condițiile legii, de reducerea cu minimum 50% a cuantumurilor impozitelor și a taxelor aferente acestor lucrări convenite bugetelor locale.

(2) Cheltuielile efectuate în condițiile prevăzute la alin. (1) sunt deductibile din baza de impozitare pe venitul global timp de 5 ani, în cuantum anual de 20% din valoarea acestora.

Articolul 42

(1) Proprietarii de monumente istorice sunt scutiți în totalitate de plată impozitului pe clădirile care sunt monumente istorice, cu excepția spațiilor în care se desfășoară activități economice sau comerciale, potrivit legii.

(2) Pentru suprafața ocupată la sol de construcțiile care sunt monumente istorice nu se plătește impozitul pe teren.

(3) Potrivit legii, consiliile locale pot reduce impozitul pe suprafețele neconstruite ale terenurilor cu regim de monument istoric, în funcție de suprafața afectată și de perioada punerii monumentelor istorice la dispoziție publicului pentru vizitare, precum și instituțiilor specializate pentru cercetare.

Articolul 43

(1) Sunt scutite de la plata taxelor de timbru persoanele fizice sau juridice care dobândesc prin moștenire un bun imobil clasat ca monument istoric, utilizat ca locuința sau pentru activități necomerciale, și care se angajează în scris la direcția pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național în al cărei teritoriu de competență se afla bunul imobil în cauza să execute, în termen de 12 luni, lucrările de restaurare și consolidare stabilite prin documentație tehnică aprobată și avizată în condițiile legii.

(2) În situații justificate și cu avizul direcției pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, termenul prevăzut la alin. (1) poate fi prelungit o singură dată cu încă 12 luni.

(3) În cazul neîndeplinirii în condițiile și în termenele prevăzute la alin. (1) și (2) a obligațiilor asumate de proprietar la dobândirea bunului, precum și în cazul înstrăinării bunului înaintea efectuării sau încheierii lucrărilor de consolidare sau restaurare, taxa de timbru se recuperează prin direcția generală a finanțelor publice, pe baza notei de constatare a direcției pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București.

(4) Prevederile alin. (1)-(3) se aplică și celor care dobândesc prin donație un bun imobil clasat ca monument istoric.

(5) Înstrăinarea cu titlu gratuit sau oneros către stat sau către unitățile administrativ-teritoriale a monumentelor istorice este scutită de plată taxelor de timbru.

Articolul 44

Proprietarii de monumente istorice sunt scutiți de plată taxei de autorizare a intervențiilor executate, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi, asupra monumentelor istorice deținute, în cazul în care utilizează bunul imobil numai pentru activități necomerciale sau, în mod direct, numai pentru locuit.

Articolul 45

Proprietarii imobilelor din zona de protecție a monumentelor istorice beneficiază de reducerea cu 50% a taxelor de autorizare pentru lucrările pe care le finanțează și care sunt necesare pentru păstrarea integrității fizice și a cadrului construit sau natural al monumentelor istorice, astfel cum sunt ele reglementate prin documentația de urbanism sau de amenajare a teritoriului, aprobată pentru zona de protecție respectivă, sau prin avizul direcției pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București.

Capitolul 2 Atribuțiile autorităților administrației publice locale

Articolul 46

(1) În vederea protejării monumentelor istorice și a respectării prevederilor legale în acest domeniu autoritățile administrației publice locale au următoarele atribuții:

a) cooperează cu organismele de specialitate și cu instituțiile publice cu responsabilități în domeniul protejării

Capitolo 3

monumentelor istorice și asigură punerea în aplicare și respectarea deciziilor acestora;

b) asigură protejarea monumentelor istorice clasate, aflate în domeniul public sau privat al municipiului, respectiv orașului sau comunei, precum și a celor abandonate sau aflate în litigiu, alocând resurse financiare în acest scop;

c) cooperează cu ceilalți proprietari sau administratori de monumente istorice;

d) se pot asocia între ele, precum și cu persoane fizice sau juridice pentru realizarea unor lucrări de protejare a monumentelor istorice și pot înființa în acest scop instituții și servicii publice de interes local;

e) participă la finanțarea lucrărilor de protejare a monumentelor istorice, prevăzând distinct sumele necesare în acest scop în bugetele pe care le administrează;

f) cuprind în programele de dezvoltare economicosocială și urbanistică, respectiv de amenajare a teritoriului, obiective specifice privind protejarea monumentelor istorice, elaborează, actualizează și aprobă documentațiile de amenajare a teritoriului și urbanism privind monumentele istorice sau zonele protejate care conțin monumente istorice;

g) iau măsurile tehnice și administrative necesare în vederea prevenirii degradării monumentelor istorice;

h) includ în structura aparatului propriu compartimente specializate sau, după caz, posturi ori sarcini de serviciu precise în domeniul protejării monumentelor istorice.

(2) Autoritățile administrației publice locale au obligația să realizeze studiile de fundamentare, delimitare și instituire a zonelor de protecție a monumentelor istorice, folosind numai personal de specialitate atestat.

Articolul 47

Pentru protejarea monumentelor istorice din unitățile administrativ-teritoriale de competența consiliile locale au următoarele atribuții:

a) colaborează cu direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, furnizând acesteia toate informațiile actualizate din domeniul protejării monumentelor istorice;

b) în vederea întocmirii sau modificării planurilor urbanistice generale sau a planurilor urbanistice zonale ale localităților, asigură elaborarea documentației pentru delimitarea zonelor de protecție a monumentelor istorice;

c) elaborează regulamentele de urbanism pentru zonele de protecție a monumentelor istorice și le aprobă numai pe baza și în condițiile avizului Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice sau al comisiei regionale a monumentelor istorice, după caz;

d) prevăd, în termen de 12 luni de la clasarea siturilor ca monumente istorice, fondurile bugetare necesare pentru elaborarea documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului aferente;

e) asigură elaborarea și aprobă programe speciale de prevenire a degradării monumentelor istorice din municipiul, orașul sau comuna respectivă, cu respectarea avizului Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice sau al comisiei regionale a monumentelor istorice, după caz;

f) la solicitarea direcției pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, împreună cu organele de poliție, interzic circulația vehiculelor grele și transportul de materiale explozive în zona de protecție a monumentelor istorice;

g) colaborează cu compartimentele specializate ale altor autorități ale administrației publice locale, în cazul în care monumentele istorice și zonele de protecție a acestora se afla pe teritoriul mai multor unități administrativ-teritoriale.

Articolul 48

Primarul are următoarele atribuții specifice:

a) verifică existența tuturor avizelor de specialitate în domeniul monumentelor istorice și conformitatea autorizației cu prevederile acestora, precum și îndeplinirea dispozițiilor cuprinse în Obligația privind folosința monumentului istoric, conform prevederilor legale, asigură menținerea în autorizație a tuturor condițiilor conținute în avize la autorizarea lucrărilor asupra monumentelor istorice și asupra imobilelor situate în zona lor de protecție, respectiv la eliberarea pentru acestea a autorizației de funcționare;

b) ia măsuri pentru autorizarea cu prioritate a documentațiilor tehnice care se referă la intervenții asupra monumentelor istorice;

c) emite de urgență autorizația de construire, în conformitate cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor, în vederea executării lucrărilor provizorii sau de intervenții urgente, de consolidare temporară și punere în siguranță a monumentelor istorice; valabilitatea autorizației de construire provizorie este de 6 luni, putând fi prelungită o singură dată cu încă 6 luni, și încetează o dată cu eliberarea unei autorizații de construire sau de desființare definitivă;

d) dispune oprirea oricărui lucru de construire sau de desființare în situația descoperirii de vestigii arheologice, hotărâște și, după caz, organizează paza acestora și anunță în cel mai scurt timp direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București;

e) asigură prin aparatul propriu de specialitate și în colaborare cu direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, aplicarea însemnelor distinctive și a siglelor de monumente istorice și controlează întreținerea lor de către proprietar;

f) asigură paza și protecția monumentelor istorice aflate în domeniul public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și ale monumentelor istorice abandonate sau aflate în litigiu, semnalând de urgență direcției pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, orice caz de nerespectare a legii;

g) asigură efectuarea, împreună cu serviciile publice de pompieri, de acțiuni de prevenire și stingere a incendiilor la monumente istorice.

Articolul 49

Consiliile județene și Consiliul General al Municipiului București au următoarele atribuții:

a) cooperează cu direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, comunicând toate informațiile referitoare la monumentele istorice aflate în teritoriul lor de competență; facilitează comunicarea dintre direcțiile pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, și consiliile locale ale orașelor și comunelor din teritoriul județului, respectiv ale sectoarelor în cazul municipiului București;

b) inițiază cu avizul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice procedura de expropriere pentru cauza de utilitate publică în vederea protejării unor monumente istorice înscrise în Lista cuprinzând monumentele istorice din grupa B, în situațiile și cu respectarea condițiilor prevăzute de lege;

c) sprijină și îndrumă activitatea consiliilor locale ale comunelor sau ale orașelor, care nu au organizat servicii în domeniu sau posturi specializate în aparatul propriu pentru protejarea monumentelor istorice înscrise în Lista cuprinzând monumentele istorice din grupa B și aflate pe teritoriul administrativ al acestora;

d) eliberează autorizații de construire sau de desființare pentru monumentele istorice sau imobilele aflate în zona de protecție a monumentelor istorice, în ansambluri, situri sau în zona de protecție a acestora, numai cu avizul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.

Titlul V Finanțarea protejării monumentelor istorice

Articolul 50

(1) Protejarea monumentelor istorice se finanțează prin bugetul de stat, prin bugetele locale, precum și de proprietarii sau administratorii monumentelor istorice ori se efectuează prin cofinanțare publică și privată.

(2) Lucrările de cercetare, de expertizare, de proiectare și de execuție care se efectuează la monumente istorice și care sunt finanțate din fonduri publice sunt supuse regimului general de atribuire a lucrărilor publice, de proiectare și

Articolo 46

(1) Al fine della protezione dei Monumenti Storici e dell'osservanza delle disposizioni legali in questo settore le autorità amministrative locali hanno i seguenti compiti:

- a) cooperare con Organismi specializzati e Istituzioni Pubbliche con responsabilità in materia di protezione Monumenti Storici e assicurare l'attuazione e l'applicazione delle loro decisioni;
- b) assicurare la protezione dei Monumenti Storici elencati, che sono di dominio pubblico o privato del Municipio, della città rispettiva o del comune, così come di quelli abbandonati o disputati, destinando risorse finanziarie a tale scopo;
- c) collaborare con altri proprietari o amministratori di Monumenti Storici;
- d) associarsi tra loro, nonché con persone fisiche o giuridiche per lo svolgimento di lavori per la protezione di Monumenti Storici e possono istituire a tale scopo istituzioni pubbliche e servizi di interesse locale;
- e) partecipare al finanziamento delle opere per la protezione dei Monumenti Storici, stipulando separatamente le somme necessarie per questo scopo nei budget che gestisce;
- f) includere nei programmi di sviluppo economico, sociale e urbano, rispettivamente di pianificazione territoriale, obiettivi specifici per la protezione di Monumenti Storici, sviluppare, aggiornare e approvare la documentazione per la pianificazione del territorio e urbanistica riguardo ai Monumenti Storici o alle aree protette contenenti Monumenti Storici;
- g) adottare le misure tecniche e amministrative necessarie per prevenire il degrado dei Monumenti Storici;
- h) includere nella propria struttura compartimenti specializzati o, a seconda dei casi, posizioni lavorative o mansioni specifiche nel campo della protezione dei Monumenti Storici.

(2) Le autorità locali della pubblica amministrazione hanno l'obbligo di effettuare prove, delimitazioni e istituzioni di aree di protezione di Monumenti Storici utilizzando solo personale certificato.

Articolo 47

Per la protezione dei Monumenti Storici nelle unità amministrativo-territoriali nella competenza dei consigli locali hanno le seguenti mansioni:

- a) collaborare con il Dipartimento per la Cultura e il Patrimonio Culturale Nazionale della Provincia, [...], fornendogli tutte le informazioni aggiornate nel campo della protezione dei Monumenti Storici;
- b) allo scopo di elaborare o modificare piani urbanistici generali o piani urbanistici zonal delle località, garantire l'elaborazione della documentazione per la delimitazione delle aree di protezione dei monumenti storici;
- c) elaborare regolamenti di pianificazione urbana per le aree di protezione dei Monumenti Storici e approvarli solo sulla base e secondo i termini del parere della Commissione Nazionale dei Monumenti Storici o della Commissione Regionale dei Monumenti Storici a seconda del caso;
- d) fornire, entro 12 mesi dalla classificazione dei siti come Monumenti Storici, i fondi necessari richiesti per l'elaborazione della documentazione urbanistica e paesaggistica del territorio afferente;
- e) assicurare l'elaborazione e l'approvazione di programmi speciali per prevenire il degrado dei Monumenti Storici della città o del comune interessato, in conformità con il parere della Commissione Nazionale per i Monumenti Storici o quella Regionale, a seconda dei casi;
- f) su richiesta della Direzione della Cultura e del Patrimonio Culturale Nazionale, [...], insieme agli organi della polizia, vietare la circolazione di veicoli pesanti e il trasporto di materiali esplosivi nell'area di protezione del Monumento Storico;
- g) collaborare con i Dipartimenti specializzati di altre autorità amministrative locali, nel caso in cui i Monumenti Storici e le loro aree protette si trovano sul territorio di diverse unità amministrativo-territoriali.

Capitolo 3

execuție, potrivit legislației privind achizițiile publice.

Articolul 51

(1) Autoritățile administrației publice locale sunt obligate să prevadă în bugetele proprii fondurile necesare în vederea protejării monumentelor istorice aflate în proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale.

(2) Autoritățile publice centrale prevăd în bugetele proprii fondurile aprobate prin bugetul de stat pentru protejarea monumentelor istorice aflate în proprietatea publică sau privată a statului, pe care le administrează.

(3) În bugetul Ministerului Culturii și Cultelor se prevăd:

a) credite bugetare necesare pentru finanțarea lucrărilor la monumentele istorice aflate în administrarea Oficiului Național al Monumentelor Istorice;

b) credite bugetare necesare în vederea finanțării sau cofinanțării lucrărilor de protejare a monumentelor istorice aflate în proprietatea publică a statului sau a unității administrativ-teritoriale;

c) credite bugetare destinate finanțării sau cofinanțării lucrărilor de protejare a monumentelor istorice aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat.

Articolul 52

(1) În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi se instituie timbrul monumentelor istorice, care este gestionat, în condițiile legii, de Ministerul Culturii și Cultelor prin Oficiul Național al Monumentelor Istorice.

(2) Cuantumul timbrului monumentelor istorice și modalitățile de percepere, încasare, virare, utilizare și evidențiere a sumelor rezultate din aplicarea acestuia se stabilesc prin norme metodologice elaborate de Ministerul Culturii și Cultelor în colaborare cu Ministerul Finanțelor Publice și aprobate prin hotărâre a Guvernului.

(3) Timbrul monumentelor istorice este obligatoriu pentru:

a) cărțile poștale ilustrate comercializate în România, reprezentând monumente istorice individualizate sau în ansambluri, prin imagini fotografice sau reprezentări grafice de interior sau exterior;

b) ghidurile turistice comercializate în România și care prezintă teritoriul românesc, cu localizarea monumentelor istorice de interes turistic;

c) casetele video și compact-discurile comercializate în România, care prezintă monumente istorice;

d) biletele de intrare, inclusiv taxele de fotografiere sau filmare, pentru monumentele istorice puse la dispoziție publicului, în totalitate sau în parte, prin lucrări finanțate de la bugetul de stat sau al autorităților administrației publice locale;

e) biletele de intrare la manifestările culturale și sportive desfășurate în acele monumente și situri istorice care sunt protejate și puse la dispoziție publicului pentru vizitare prin fonduri de la bugetul de stat sau al autorităților administrației publice locale.

(4) Timbrul monumentelor istorice se percepe de la editorii cărților poștale ilustrate, ghidurilor turistice, casetelor video, ai compact-discurilor, după caz, sau de la proprietarii, titularii dreptului de administrare sau ai altor drepturi reale asupra monumentelor istorice, care realizează venituri din activitățile menționate la alin. (3).

Articolul 53

Fondurile obținute din aplicarea timbrului monumentelor istorice se utilizează de Oficiul Național al Monumentelor Istorice în mod exclusiv pentru:

a) acordarea de credite în condițiile art. 30 alin. (3) lit. b) și c), cu prioritate pentru proprietarii sau administratorii care pun la dispoziție publicului monumentele istorice pentru vizitare și pentru realizarea unor programe și proiecte culturale;

b) finanțarea unor lucrări necesare în vederea pregătirii monumentelor istorice pentru vizitare, precum și pentru realizarea unor lucrări sau programe și proiecte culturale;

c) organizarea de manifestări culturale, științifice și de popularizare a monumentelor istorice, în cooperare cu proprietarii sau cu administratorii lor.

Titlul VI Sancțiuni

Articolul 54

Încălcarea dispozițiilor prezentei legi atrage, după caz, răspunderea civilă, administrativă, materială, disciplinară, contravențională sau penală.

Articolul 55

(1) Desființarea neautorizată, distrugerea parțială sau totală, exproprierea fără avizul Ministerului Culturii și Cultelor, degradarea, precum și profanarea monumentelor istorice constituie infracțiuni și se sancționează conform legii.

(2) În toate cazurile prevăzute la alin. (1) făptuitorul este obligat la recuperarea materialului degradat și la reconstituirea monumentului sau a părților de monument lezate, conform avizelor prevăzute de prezenta lege.

Articolul 56

(1) Constituie contravenții la regimul de protecție a monumentelor istorice următoarele fapte, dacă, potrivit legii, nu constituie infracțiuni:

a) modificarea, desființarea sau strămutarea unui imobil după declanșarea procedurii de clasare, fără avizul Ministerului Culturii și Cultelor;

b) încălcarea de către proprietar a obligațiilor prevăzute la art. 38;

c) neaplicarea și nevirarea contravalorii timbrului monumentelor istorice, precum și a taxelor și tarifelor prevăzute în prezenta lege;

d) încălcarea prevederilor art. 61 de către proprietar sau de către titularul dreptului de administrare a imobilelor menționate la același articol.

(2) Contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. a) se sancționează cu amendă de la 30.000.000 lei la 70.000.000 lei, iar cele menționate la alin. (1) lit. b), c) și d) se sancționează cu amendă de la 25.000.000 lei la 50.000.000 lei.

(3) Contravențiile la regimul de protejare a monumentelor istorice se prescriu în termen de 3 ani de la data săvârșirii lor.

Articolul 57

(1) Contravențiile se constată și amenziile se aplică de specialiștii direcțiilor pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, de împuterniciții Ministerului Culturii și Cultelor, de inspectorii teritoriali ai Inspecției de Stat în Construcții, Urbanism și Amenajarea Teritoriului sau de inspectorii Ministerului Finanțelor Publice, după caz.

(2) Pentru contravențiile prevăzute la art. 56 alin. (1) lit. a) și b) constatarea și aplicarea amenzilor se pot face și de către primar, președintele consiliului județean și împuterniciții acestora sau de către organele de poliție, după caz.

Articolul 58

Capitolo 3

Contravențiilor prevăzute la art. 56 le sunt aplicabile dispozițiile Legii nr. 32/1968 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția art. 25-27.

Titlul VII Dispoziții tranzitorii și finale

Articolul 59

Până la instituirea zonei de protecție a fiecărui monument istoric potrivit art. 8 se considera zona de protecție suprafața delimitată cu o rază de 100 m în localități urbane, 200 m în localități rurale și 500 m în afară localităților, măsurata de la limita exterioară, de jurîmprejurul monumentului istoric.

Articolul 60

(1) Lista cuprinzând monumentele, ansamblurile și siturile istorice, aprobată de Comisia Națională a Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice în anii 1991-1992, rămâne în vigoare și produce efecte ca atare timp de maximum 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, perioada în care aceasta va fi actualizată potrivit art. 3, 7 și 21.
(2) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi direcțiile pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, sunt obligate să încunoaștețe în scris proprietarii sau titularii drepturilor reale asupra monumentelor istorice despre obligațiile ce le revin prin lege ca urmare a regimului juridic special al bunurilor imobile în cauză.

Articolul 61

Înstrăinarea cu orice titlu a unui monument istoric se face numai după emiterea, în condițiile legii, către proprietarii de construcții și terenuri clasate ca monumente istorice a Obligației privind folosința monumentului istoric, iar pentru imobilele care fac obiectul Legii nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, titularii dreptului de administrare care nu dispun la data înstrăinării de Obligația privind folosința monumentului istoric sunt obligați să solicite emiterea sa ori, până la aprobarea metodologiei prevăzute la art. 16 alin. (3), să obțină un aviz provizoriu de folosință de la direcția pentru cultura, culte și patrimoniul cultural național județean, respectiv a municipiului București.

Articolul 62

La data intrării în vigoare a prezentei legi alineatul (2) al articolului 10 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 279 din 29 noiembrie 1995, se modifica după cum urmează:
" (2) Sunt, de asemenea, exceptate de la vânzare locuințele care au avut destinația de case de oaspeti, de protocol, precum și cele folosite ca reședințe pentru foștii și actualii demnitari."

Articolul 63

La data intrării în vigoare a prezentei legi Legea nr. 27/1994 privind impozitele și taxele locale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 273 din 22 iulie 1998, cu modificările și completările ulterioare, se modifica după cum urmează:

1. Titlul capitolului VII va avea următorul cuprins:

"Taxa pentru șederea în stațiunile turistice și în sate și orașe istorice"

2. Articolul 38 va avea următorul cuprins:

"Art. 38. - Pentru șederea pe o durată mai mare de 48 de ore în stațiunile turistice, în satele sau în orașele istorice declarate conform legii <sat istoric>; sau <oraș istoric>;, consiliile locale ale comunelor, orașelor și municipiilor, după caz, stabilesc taxa pentru șederea în respectivele stațiuni turistice ori în sate sau orașe istorice.

Taxa pentru șederea în stațiunile turistice ori în satele sau orașele istorice se plătește de persoanele fizice în vârstă de peste 18 ani."

3. Articolul 39 va avea următorul cuprins:

"Art. 39. - Persoanele care au domiciliul în aceste localități, cele aflate în deplasare în interesul serviciului, turisții cazati la cabanele turistice aflate în afară stațiunilor turistice ori a satelor sau orașelor istorice, persoanele cu handicap, pensionării de orice fel, elevii și studenții sunt scutiți de la plata taxei pentru șederea în stațiunile turistice ori în satele sau orașele istorice."

4. Articolul 40 va avea următorul cuprins:

"Art. 40. - Taxa pentru șederea în stațiunile turistice ori în satele sau orașele istorice se încasează de persoanele juridice prin intermediul cărora se realizează cazarea sau se face tratamentul balnear, o dată cu luarea în evidența a turistilor, și se vărsa la bugetul consiliului local în termen de 10 zile de la această dată."

5. Articolul 41 va avea următorul cuprins:

"Art. 41. - În cazul în care taxa pentru șederea în stațiunile turistice ori în satele sau orașele istorice este inclusă în chitanța sau în costul biletului de odihnă și tratament, persoanele juridice prevăzute la art. 40 vor vărsa la bugetul consiliului local suma aferentă acesteia, recuperată de la agențiile de turism prin intermediul cărora a fost valorificată chitanța sau biletul de odihnă și tratament, în termen de 10 zile de la luarea în evidența a turistilor."

Articolul 64

La data intrării în vigoare a prezentei legi se abroga Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 228 din 24 noiembrie 2000 privind protejerea monumentelor istorice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 616 din 30 noiembrie 2000, precum și orice alte prevederi contrare.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 25 iunie 2001, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI

DEPUTAȚILOR

VALER DORNEANU

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 26 iunie 2001, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,

DORU IOAN TARACILA

Allegato 2

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 743

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 23 septembrie 2016

SUMAR

Nr.	Pagina
LEGI ȘI DECRETE	
168. — Lege pentru ratificarea Deciziei Consiliului Uniunii Europene 2014/335/UE, Euratom privind sistemul de resurse proprii ale Uniunii Europene, adoptată la Bruxelles la 26 mai 2014	2
Decizia Consiliului din 26 mai 2014 privind sistemul de resurse proprii ale Uniunii Europene (2014/335/UE, Euratom)	2-6
818. — Decret privind promulgarea Legii pentru ratificarea Deciziei Consiliului Uniunii Europene 2014/335/UE, Euratom privind sistemul de resurse proprii ale Uniunii Europene, adoptată la Bruxelles la 26 mai 2014	6
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 500 din 30 iunie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 64 alin. (1) lit. f) și ale art. 68 alin. (1) și (5) din Codul de procedură penală	7-10
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
663. — Hotărâre privind instituirea regimului de arie naturală protejată și declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România	11
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
3.765. — Ordin al ministrului culturii pentru aprobarea Normelor metodologice privind elaborarea și derularea Programului național de restaurare a monumentelor istorice, finanțat de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii, și gestionat de Institutul Național al Patrimoniului	12-16

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL CULTURII

ORDIN

**pentru aprobarea Normelor metodologice privind elaborarea
și derularea Programului național de restaurare a
monumentelor istorice, finanțat de la bugetul de stat,
prin bugetul Ministerului Culturii, și gestionat
de Institutul Național al Patrimoniului**

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (2) din Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 2 lit. a) și f) din Hotărârea Guvernului nr. 593/2011 privind organizarea și funcționarea Institutului Național al Patrimoniului, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 11 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul culturii emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Normele metodologice privind elaborarea și derularea Programului național de restaurare a monumentelor istorice, finanțat de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii, și gestionat de Institutul Național al Patrimoniului, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul culturii,
Corina Șuteu

București, 16 septembrie 2016.
Nr. 3.765.

ANEXĂ

NORME METODOLOGICE

**privind elaborarea și derularea Programului național de restaurare a monumentelor istorice, finanțat
de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii, și gestionat de Institutul Național al Patrimoniului**

Art. 1. — (1) Prezentele norme metodologice stabilesc modul de elaborare, condițiile de eligibilitate, criteriile de stabilire a priorităților și procedura de evaluare a obiectivelor cuprinse în Programul național de restaurare a monumentelor istorice (PNR).

(2) Prin PNR se gestionează, în condițiile legii, fondurile destinate cercetării, consolidării, restaurării și punerii în valoare a monumentelor istorice, cu respectarea prevederilor Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Institutul Național al Patrimoniului (INP) elaborează, potrivit strategiei Ministerului Culturii, și supune spre aprobare acestuia Programul național de restaurare a monumentelor istorice, asigurând atribuirea contractelor de proiectare și execuție a lucrărilor de restaurare, conservare, protecție și punere în valoare a obiectivelor cuprinse în acesta, potrivit legii.

Art. 2. — (1) Elaborarea PNR se realizează având în vedere prioritățile privind protejarea monumentelor istorice formulate de Comisia Națională a Monumentelor Istorice, necesitatea și oportunitatea lucrărilor de intervenție, reprezentativitatea obiectivelor alese și asigurarea echilibrului din punct de vedere categorial, tematic, regional și al valorii lor culturale.

(2) INP este responsabil de fundamentarea și elaborarea PNR cu respectarea principiilor prevăzute la alin. (1).

(3) În cadrul fundamentării, elaborării și derulării PNR, INP va urmări utilizarea în condiții de eficiență economică a fondurilor provenite de la bugetul de stat, prin bugetul

Ministerului Culturii, precum și asigurarea condițiilor pentru finalizarea proiectării și executării lucrărilor.

Art. 3. — INP propune repartizarea fondurilor alocate PNR de la bugetul de stat, ținând cont de următoarele reguli:

a) să se asigure cu prioritate finanțarea obiectivelor monument istoric pentru care există contracte în derulare, având drept obiectiv finalizarea anuală a unui număr cât mai mare dintre acestea;

b) să se finanțeze un număr de obiective noi care beneficiază de documentații tehnico-economice complete avizate sau pentru care nu există documentații tehnico-economice, corespunzător disponibilităților și perspectivelor de finanțare;

c) să se finanțeze lucrări de intervenții în primă urgență pentru monumente care prezintă pericol public sau care sunt în situația de a suferi pierderi majore/irreversibile de substanță istorică;

d) să se finanțeze proiecte-pilot, prin care să se poată evidenția abordări și metode-model de cercetare, conservare, restaurare și punere în valoare a monumentelor istorice.

Art. 4. — (1) Includerea de noi obiective în PNR se realizează pe bază de evaluare, în condițiile prezentelor norme metodologice.

(2) Nu pot depune solicitări pentru includerea în PNR proprietarii/administratorii imobilelor care au încălcat prevederile unui protocol sau contract privind finanțarea din fondurile gestionate de INP pentru restaurarea monumentelor istorice.

DOCUMENTAZIONE DEGLI ORGANISMI SPECIALI DELLE AMMINISTRAZIONI PUBBLICHE CENTRALI

Ordinanza per l'Approvazione delle Norme Metodologiche riguardo l'elaborazione e lo svolgimento del Programma Nazionale di Restauro dei Monumenti Storici, finanziato dal Budget statale tramite il budget del Ministero della Cultura e gestito dall'Istituto Nazionale del Patrimonio

[...]

N. 3765/2016

Articolo 1

(1) Le presenti Norme Metodologiche stabiliscono il modo di elaborazione, le condizioni di eleggibilità, i criteri secondo cui stabilire le priorità e le procedure di valutazione degli obiettivi presenti nel Programma Nazionale di Restauro dei Monumenti Storici (PNR).

(2) Attraverso il PNR si gestiscono, alle condizioni di legge, i fondi per la ricerca, il consolidamento, il restauro e la valorizzazione dei Monumenti Storici, rispettando le prescrizioni della Legge 422/2001 sulla Protezione dei Monumenti Storici [...].

(3) L'Istituto Nazionale per il Patrimonio (INP) elabora, secondo la strategia del Ministero della Cultura e sottomette all'approvazione di questo il Programma Nazionale di Restauro dei Monumenti Storici, assicurandone la corretta attribuzione dei contratti di progettazione ed esecuzione dei lavori di restauro, di conservazione, di protezione e di valorizzazione degli obiettivi che questa include, come prescritto dalla Legge.

Articolo 2

(1) L'elaborazione del PNR si realizza tenendo in considerazione le priorità che riguardano la Protezione dei Monumenti Storici formulate dalla Commissione Nazionale dei Monumenti Storici, la necessità e l'opportunità degli interventi, la rappresentatività degli obiettivi prescelti e l'assicurazione dell'equilibrio dal punto di vista della categoria, del tema, dell'area e del valore culturale.

[...]

Articolo 3

L'INP propone la ripartizione dei fondi allocati dal PNR dal budget statale tenendo conto delle seguenti regole:

- a) l'assicurazione della priorità di finanziamento degli obiettivi del Monumento Storico per cui vi sono già contratti in fase di svolgimento, avendo come obiettivo la finalizzazione annuale di un numero annuale di questi sempre maggiore;
- b) il finanziamento di un numero di obiettivi nuovi che beneficino di documentazione tecnico-economica completa approvata o per cui non esiste documentazione tecnico-economica, corrispondente alle disponibilità e alle prospettive finanziarie;
- c) il finanziamento di interventi urgenti per Monumenti che rappresentano un pericolo per il pubblico o che sono in una condizione di rischio di perdita di materia storica maggiore o irreversibile;
- d) il finanziamento di progetti-pilota, attraverso cui si possano mettere in evidenza nuove metodologie o nuovi modelli di ricerca, conservazione, restauro o valorizzazione per i Monumenti Storici.

Art. 5. — (1) Includerea monumentelor istorice în PNR se realizează în baza condițiilor de eligibilitate și a unor criterii de prioritate, prevăzute în anexa nr. 1 care face parte integrantă din prezentele norme metodologice, cu respectarea priorităților Ministerului Culturii și ale Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice în ceea ce privește protejarea patrimoniului construit.

(2) Pot fi incluse în PNR următoarele categorii de monumente istorice:

a) monumente istorice înscrise în Lista monumentelor istorice, actualizată, aflate în proprietatea publică sau privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale;

b) monumente istorice înscrise în Lista monumentelor istorice, actualizată, aflate în proprietatea cultelor religioase recunoscute de lege;

c) imobile cu același regim de proprietate ca cele prevăzute la lit. a) și b), care fac parte din categoriile de monumente istorice ansamblu sau sit.

(3) Nu pot fi incluse în PNR următoarele categorii de monumente istorice:

a) monumentele istorice aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat, cu excepția celor prevăzute la alin. (2) lit. b). Acestea pot fi finanțate de la bugetul de stat și/sau al autorităților administrației publice locale, în condițiile prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 1.430/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind situațiile în care Ministerul Culturii, respectiv autoritățile administrației publice locale, contribuie la acoperirea costurilor lucrărilor de protejare și de intervenție asupra monumentelor istorice, proporția contribuției, procedurile, precum și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească proprietarul, altul decât statul, municipiul, orașul sau comuna;

b) monumente istorice care nu dispun de documentație cadastrală valabilă sau pentru care solicitantul nu pot proba dreptul de proprietate sau de administrare;

c) monumente istorice aflate sub sechestrul asigurător;

d) monumente istorice ipotecate;

e) monumente istorice fără proprietar cunoscut sau aflate în litigiu privitor la dreptul de proprietate.

Art. 6. — (1) Nu sunt considerate eligibile pentru finanțarea prin PNR următoarele categorii de lucrări, cu excepția cazurilor în care acestea sunt direct, nemijlocit și strict necesare funcționării, siguranței în exploatare, apărării împotriva incendiilor, conservării, consolidării și restaurării monumentului istoric:

a) lucrări, echipamente și dotări de instalații, cu excepția celor care se referă la instalațiile pentru prevenirea și stingerea incendiilor, a celor pentru semnalizare și avertizare antiefracție — când acestea sunt justificate prin funcțiunea avizată și a celor pentru protecția împotriva trăsnetului;

b) lucrări de amenajare exterioară, cu excepția celor de sistematizare verticală necesare controlului sau eliminării umidității, restabilirii nivelurilor de călcare și configurațiilor istorice, a lucrărilor de împrejmuire, de acces, inclusiv a celor ce privesc persoanele cu dizabilități, precum și a locurilor de parcare proiectate la nivel minim necesar și a lucrărilor de restaurare a grădinilor și parcurilor istorice aferente monumentelor istorice;

c) lucrări de reconstituire a unor monumente istorice sau a unor părți din monumente istorice, considerate ruine istorice, care reprezintă construcții nocive, stabilite pe baza studiului istorico-arhitectural de fundamentare și prin proiectul avizat și autorizat;

d) lucrările la componente artistice care presupun o alterare a imaginii și materialității autentice a monumentului istoric.

(2) Documentațiile tehnico-economice depuse de solicitantul finanțării trebuie să respecte următoarele principii de calitate: minima intervenție, compatibilitatea materialelor și alcătuirilor constructive noi cu cele istorice, reversibilitatea intervenției, utilizarea acolo unde este posibil a tehnicilor și materialelor tradiționale de construcție.

(3) În cazul includerii în PNR a unui obiectiv cu documentație tehnico-economică depusă de solicitantul finanțării, INP poate cere persoanei fizice sau juridice care a elaborat documentația clarificări și modificări de soluție, în acord cu principiile prevăzute

la alin. (2), în vederea punerii în execuție a lucrărilor. În acest caz, costurile implicate de modificări vor fi suportate de solicitant.

(4) În cazul refuzului solicitantului de a modifica documentația tehnico-economică conform prevederilor alin. (3), obiectivul nu poate fi inclus în PNR.

Art. 7. — Prin PNR se poate asigura finanțarea următoarelor servicii și/sau lucrări, conform destinației fondurilor prevăzute la art. 1 alin. (2) din prezentele norme metodologice:

a) lucrări de intervenție în primă urgență și documentațiile tehnico-economice aferente pentru monumente istorice care prezintă pericol public, conform prevederilor art. 7 alin. (16) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau pentru monumente istorice care sunt în situația de a suferi pierderi majore/irreversibile de substanță istorică;

b) documentații tehnico-economice pentru restaurarea monumentelor istorice nou-introduse în PNR, corespunzătoare fazelor de proiectare, conform legii;

c) lucrări de conservare, consolidare, restaurare și punere în valoare a monumentelor istorice pentru obiectivele monumente istorice pentru care există documentații tehnico-economice avizate din punct de vedere tehnic și economic de către Ministerul Culturii sau de către INP, după caz, și pentru care au fost emise autorizații de construire;

d) asistența tehnică de specialitate (arhitectură, arheologie, structură, instalații, componente artistice), obligatorie pentru obiectivele monumente istorice incluse în PNR pentru care se finanțează lucrări de intervenție în primă urgență pentru monumente care prezintă pericol public, lucrări de conservare, consolidare, restaurare și punere în valoare a monumentelor istorice;

e) dirigențarea lucrărilor finanțate prin PNR, pentru care INP nu poate asigura cu angajații proprii dirigențarea de șantier, conform legii.

Art. 8. — (1) Serviciile și lucrările necesare pentru protejarea obiectivelor noi incluse în PNR pot fi finanțate și cu fonduri atrase de beneficiar din alte surse, în condițiile legii.

(2) În situația cofinanțării potrivit alin. (1), după includerea în PNR, se încheie un protocol de cofinanțare, prin care se identifică sumele și tipurile de lucrări ce sunt finanțate de fiecare parte, din fiecare sursă atrasă, astfel încât să se evite dubla finanțare.

Art. 9. — (1) În fiecare an, INP face public anunțul privind începerea procedurii de evaluare a monumentelor istorice în vederea includerii în PNR pentru anul următor, anunț care va cuprinde informații cu privire la:

a) procedura, condițiile de participare și modul de evaluare a solicitărilor, conform prezentelor norme metodologice;

b) termenul-limită pentru transmiterea documentațiilor în vederea solicitării finanțării și termenele pentru depunerea și soluționarea contestațiilor;

c) informații utile privind depunerea documentației de solicitare a finanțării.

(2) Publicitatea anunțului prevăzut la alin. (1) se va face prin următoarele mijloace: prin afișare pe site-ul INP, prin transmiterea unei circulare direcțiilor județene pentru cultură, respectiv Direcției pentru Cultură a Municipiului București, urmând ca aceste instituții să disemineze informațiile către potențiali solicitanți ai finanțării.

Art. 10. — Solicitanții finanțării prin PNR vor transmite către INP, în termenul stabilit conform anunțului public, următoarele documente, atât în format letric, cât și în format electronic:

1. pentru finanțarea serviciilor de proiectare:

a) nota de fundamentare privind necesitatea alocării fondurilor;

b) declarație pe propria răspundere a solicitantului privind inexistența litigiilor, inexistența sechestrului asigurător și a ipotecii, având ca obiect imobilul pentru care se solicită finanțare, conform anexei nr. 2 care face parte integrantă din prezentele norme metodologice;

c) extras valabil al cărții funciare a imobilului;

d) lista, însoțită de către solicitant, a elementelor de temă de proiectare, alcătuită pe baza conținutului-cadru minimal stabilit de INP;

e) relevee și documente de arhivă sau documentații anterioare, dacă există și se află în posesia solicitantului;
f) fotografii relevante ale monumentului, cu evidențierea zonelor degradate, inclusiv a picturii sau elementelor decorative (pentru proiectele care vizează componente artistice);
g) plan de măsuri și activități privind întreținerea și protejarea monumentului istoric, propus și însoțit de către solicitant;

2. pentru finanțarea lucrărilor de conservare, restaurare, consolidare, punere în valoare:

- a) nota de fundamentare privind necesitatea intervenției, în acord cu prevederile documentației tehnico-economice;
- b) proiect, conform fazelor de proiectare: D.A.L.I., P.T., D.E.;
- c) avizul Ministerului Culturii sau al direcțiilor județene pentru cultură, respectiv al Direcției pentru Cultură a Municipiului București, după caz, pentru documentația tehnico-economică, potrivit legii;
- d) avizul Consiliului Tehnico-Economic;
- e) autorizație de construire însoțită de documentația tehnică pentru obținerea acesteia, vizată spre neschimbare;
- f) plan de măsuri și activități privind întreținerea și protejarea monumentului, propus și însoțit de către solicitant.

Art. 11. — (1) Solicitățile sunt analizate și prioritizate de o comisie de evaluare, denumită în continuare *Comisia*, constituită prin decizie a managerului INP, care are calitatea de președinte al Comisiei.

(2) Comisia va avea minimum 5 membri, specialiști din cadrul INP. La lucrările Comisiei pot participa, cu titlu de invitați, specialiști sau experți atestați în domeniul protejării monumentelor istorice, din afara INP. Invitații nu au drept de a evalua, nota solicitările de finanțare, ci doar dreptul de a formula opinii de specialitate, la solicitarea membrilor Comisiei.

(3) Componenta nominală a Comisiei va fi adusă la cunoștință publică numai după încheierea sesiunii de evaluare.

(4) Fiecare membru al Comisiei, precum și persoanele invitate vor semna la începutul sesiunii de evaluare o declarație de imparțialitate și confidențialitate, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 3 care face parte integrantă din prezentele norme metodologice. Persoana care solicită direct sau în numele unei persoane juridice finanțare din PNR nu poate deține, în sesiunea respectivă, calitatea de membru sau de invitat al Comisiei.

(5) În situația în care, în cursul procedurii de evaluare, un membru al Comisiei, respectiv un invitat constată că are un interes patrimonial în legătură cu una dintre solicitările înaintate Comisiei din care face parte/la care este invitat sau se află în una dintre situațiile prevăzute în anexa nr. 3, acesta are obligația să declare imediat, în scris, sau să solicite consemnarea de către secretariat a acestui lucru și să se retragă de la lucrările Comisiei.

(6) Secretariatul Comisiei este desemnat prin decizia de constituire a Comisiei, fiind format din personal tehnic de specialitate din cadrul INP și are următoarele atribuții:

- a) înregistrează solicitările depuse și asigură întocmirea listei acestora;
- b) verifică actele depuse la dosar, pentru asigurarea conformității acestora cu prevederile prezentelor norme metodologice;
- c) publică pe site-ul INP lista dosarelor care nu îndeplinesc condițiile, sunt incomplete și sunt considerate neeligibile pentru includerea în PNR;
- d) întocmește și trimite convocatorul către membrii Comisiei în termen de maximum două zile de la data-limită de depunere a solicitărilor;
- e) întocmește procesele-verbale de ședință ale Comisiei, asigurând semnarea acestora de către toți membrii Comisiei;
- f) publică pe site-ul INP lista cu rezultatele evaluării Comisiei și lista obținută după termenul de contestare;
- g) ține evidența fișelor de notare a criteriilor stabilite în anexa nr. 1;
- h) ține evidența declarațiilor de imparțialitate și confidențialitate ale membrilor Comisiei;

i) asigură gestionarea și arhivarea documentelor aferente activității Comisiei;

j) primește contestațiile depuse de solicitanți;

k) îndeplinește alte atribuții stabilite de președintele Comisiei pentru buna funcționare a acesteia.

Art. 12. — (1) Conformitatea dosarului cu cerințele de conținut prevăzute la art. 10 este verificată, la depunerea dosarului sau la primirea sa prin poștă, de către secretariatul Comisiei, care formulează, dacă este cazul, cerere de completări în termenul stabilit prin anunțul public, urmând ca solicitanții să transmită în termenul cerut prin anunț toate documentele/informațiile solicitate, în format letric și/sau în format electronic.

(2) Documentațiile incomplete și pentru care nu s-au transmis în termen completările solicitate sau cele înregistrate ulterior datei-limită stabilite prin anunț sunt respinse. Se consideră data depunerii data poștei sau data înregistrării pentru dosarele depuse direct la registratura INP.

(3) Lista dosarelor care nu îndeplinesc condițiile, sunt incomplete și sunt considerate neeligibile pentru includerea în PNR va fi publicată pe site-ul INP.

(4) Dosarele respinse potrivit prevederilor alin. (2) pot fi returnate la cererea solicitantului, dacă acesta declară, în scris, că nu va contesta decizia de respingere sau dacă depune cererea de restituire după încheierea etapei de contestare. În cazul dosarelor restituite, INP va asigura păstrarea, în copie, a documentației, în vederea arhivării, conform legii.

(5) Secretariatul va înainta în termen de 5 zile Comisiei dosarele complete și conforme, care va analiza și va puncta fiecare monument istoric, conform criteriilor din anexa nr. 1. Comisia se va întâlni ori de câte ori va fi necesar, în funcție de numărul dosarelor depuse în respectiva sesiune anuală, astfel încât toate dosarele să poată fi evaluate până la data-limită stabilită prin anunțul public.

(6) Rezultatele evaluării sunt făcute publice de către INP pe site-ul propriu, în termen de 3 zile de la finalizarea listei.

(7) Rezultatele evaluării pot fi contestate în termen de maximum 3 zile lucrătoare de la data publicării rezultatelor, conform prevederilor alin. (6).

(8) În vederea elaborării contestației, solicitanții pot cere grilele de notare a criteriilor prevăzute în anexa nr. 1, corespunzătoare solicitării de finanțare, anonimizate; grilele de notare vor fi puse la dispoziție de secretariatul Comisiei, în scris, prin fax sau prin poștă electronică, în termen de o zi lucrătoare de la înregistrarea solicitării.

(9) Contestațiile vor fi analizate și soluționate, în termen de 7 zile lucrătoare de la data expirării termenului de depunere a contestațiilor, de către o comisie de soluționare a contestațiilor, desemnată prin decizie a managerului INP, formată din minimum 3 membri, specialiști din cadrul INP.

(10) În componența comisiei de soluționare a contestațiilor nu pot fi numiți membri care au făcut parte din comisia de evaluare sau din secretariatul Comisiei și nici persoanele care au avut calitatea de invitat, conform art. 11 alin. (2).

(11) Lista monumentelor istorice ordonate ierarhic în ordinea descrescătoare a punctajului alocat de Comisie, stabilită după expirarea termenului în care pot fi depuse contestații sau, după caz, după soluționarea acestora, constituie instrumentul principal de planificare bugetară, prin care INP estimează necesarul de fonduri pentru sesiunea anuală a PNR din anul următor, și se va transmite ordonatorului principal de credite.

(12) În termen de 30 de zile de la aprobarea bugetului alocat de Ministerul Culturii pentru PNR, INP transmite Ministerului Culturii spre aprobare lista monumentelor propuse pentru a fi incluse în PNR în anul curent, corelând necesarul de fonduri stabilit prin procedura de evaluare cu fondurile alocate de la bugetul de stat.

Art. 13. — După aprobarea introducerii obiectivului în PNR, conform art. 12 alin. (12), INP semnează protocol cu fiecare beneficiar al finanțării, prin care se stabilesc drepturile și obligațiile părților.

Art. 14. — Numărul de obiective noi incluse anual în PNR depinde de alocarea bugetară anuală cu această destinație, corelată cu necesarul de fonduri pe anul în curs pentru contractele aflate în derulare.

Art. 15. — (1) Sunt eliminate din PNR obiectivele monumente istorice ale căror lucrări finanțate prin PNR sunt preluate integral spre finanțare din alte fonduri publice, private sau fonduri externe nerambursabile.

(2) Sunt eliminate din PNR obiectivele monumente istorice care devin obiectul unor litigii sau care au fost incluse în PNR fără cunoașterea situației litigioase.

Art. 16. — (1) Intervențiile urgente asupra monumentelor istorice, necesare din cauza unor accidente tehnice, a unor catastrofe naturale sau a altor situații extraordinare, vor intra în evaluare, la propunerea proprietarilor sau deținătorilor de alte drepturi reale sau la autosesizarea INP, la orice dată a anului.

(2) La propunerea Comisiei de evaluare, INP înaintează în regim de urgență Ministerului Culturii spre aprobare propunerea fundamentată privind introducerea în PNR a intervențiilor prevăzute la alin. (1).

Art. 17. — Prin bugetul alocat pentru PNR în anul 2016 pot fi finanțate, în afara lucrărilor aflate în derulare la data intrării în vigoare a prezentelor norme metodologice, lucrări de intervenții în primă urgență, care pot fi finalizate în acest an, precum și proiecte-pilot conform prevederilor art. 3 lit. d), numai în baza fundamentării elaborate de INP și cu aprobarea Ministerului Culturii.

ANEXA Nr. 1
la normele metodologice

Criterii de prioritate privind includerea în PNR a monumentelor istorice

Nr.	Criterii de prioritate	Punctaj	Punctaj maxim aferent criteriului
1.	Starea de degradare	Precolaps (nu se cumulează puncte de la celelalte categorii ale criteriului)	90
	Degradare structurală	mică	0—5
		medie	5—15
		mare	15—30
	Degradare arhitecturală	mică	0—5
		medie	5—15
		mare	15—30
	Degradarea componentelor artistice	mică	0—5
		medie	5—15
		mare	15—30
2.	Valori particulare și excepționale	Autenticitatea materialelor	0—20
		Valori excepționale privind componentele arhitecturale, structurale, de amenajare peisageră (parcuri sau grădini), tehnice sau artistice	0—20
		Valoare memorială	0—20
		Apartenența la o tipologie slab reprezentată în Lista monumentelor istorice și/sau PNR	0—20
3.	Statut juridic de protecție	Monumente istorice înscrise în lista UNESCO	20
		Monumente istorice incluse în lista indicativă UNESCO	20
		Monumente istorice înscrise în grupa A	15
		Monumente istorice înscrise în grupa B	10
		Monumente istorice incluse în zona de protecție a monumentelor UNESCO	5
		Obiective incluse în ansambluri și situri istorice fără a fi identificate individual în Lista monumentelor istorice	5
4.	Compatibilitatea funcțională	Funcțiuni de învățământ, de cult, socioculturale, de binefacere, sănătate, cultură	5—10
		Alocarea unor funcțiuni utile comunității locale	5—10
		Locuire, cazare	0—5
		Alte funcțiuni compatibile cu statutul de monument istoric	0—5
5.	Sustenabilitatea intervenției	Capacitatea de întreținere și protejare a monumentului	0—10
		Implicarea comunității locale în activități care au legătură cu monumentul istoric	0—10
6.	Cofinanțare	≤ 25%	0—3
		≤ 50%	3—6
		≤ 75%	6—10
7.	Priorități ale Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice	Încadrarea în prioritățile formulate de Comisia Națională a Monumentelor Istorice	Condiție obligatorie

Allegato 3

Metodologie privind monitorizarea monumentelor istorice înscise în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO și în Lista Indicativă a României pentru Lista Patrimoniului Mondial UNESCO

Art. 1

(1) Monitorizarea monumentelor istorice înscise în LPM și în LI și a zonelor de protecție ale acestora se realizează de către COU, autoritățile publice și instituțiile cu atribuții în domeniu.

(2) Autoritățile administrației publice și instituțiile cu atribuții în domeniu își pot constitui structuri dedicate monitorizării monumentelor istorice înscise în LPM și LI și a zonelor de protecție ale acestora.

(3) Autoritățile administrației publice locale asigură monitorizarea monumentelor istorice înscise în LPM prin specialiști cu studii în domeniu.

(4) Autoritățile administrației publice locale înființează în structura aparatului propriu compartimente specializate sau posturi, contractează servicii, ori, după caz, stabilesc sarcini de serviciu precise în domeniul protejării monumentelor istorice înscise în LPM.

(5) Institutul Național al Patrimoniului este coordonatorul, din punct de vedere științific, al activității de monitorizare, centralizare și raportare a informațiilor privind protecția și gestiunea monumentelor istorice înscise în LPM și LI și a zonelor de protecție ale acestora.

(6) Responsabilul științific, desemnat de Institutul Național al Patrimoniului în COU, împreună cu coordonatorii monumentelor istorice, cu sprijinul COU, întocmesc rapoarte de monitorizare anuale care se publică în Buletinul Comisiei Monumentelor Istorice.

Art. 2

(1) Rapoartele de monitorizare conțin:

a) evaluarea stării de conservare a monumentelor istorice înscise în LPM și în LI și a caracteristicilor valoroase din punct de vedere cultural a zonelor de protecție ale acestora;

b) evaluarea menținerii criteriilor și atributelor de valoare universală excepțională a monumentelor istorice înscise în LPM, respectiv atributelor de valoare universală excepțională potențială a monumentelor istorice înscise în LI;

c) evaluarea rezultatelor măsurilor prevăzute în programul și planurile de protecție și gestiune;

d) planul de măsuri care se impun a se lua în urma evaluării.

(2) În urma evaluărilor se elaborează planul de măsuri, în care se stabilesc responsabilități, termene și resurse financiare, în vederea protejării respectivului monumentului istoric.

(3) Planul de măsuri prevăzut la alin. (2) devine parte integrantă din planul anual de protecție și gestiune.

Art. 3

(1) Rapoartele de monitorizare se realizează pentru monumentul istoric și zona de protecție a monumentului istoric, de regulă, de două ori pe an, pe baza unui grafic de monitorizare de către Biroul COU.

METODOLOGIE RIGUARDO AL MONITORAGGIO DEI MONUMENTI STORICI ISCRITTI NELLA LISTA DEL PATRIMONIO UNESCO E NELLA LISTA INDICATIVA DELLA ROMANIA PER LA LISTA DEL PATRIMONIO UNESCO

Articolo 1

- (1) Il monitoraggio dei Monumenti Storici registrati nella LPM e nella LI e le loro zone di protezione devono essere effettuati dal COU, dalle autorità pubbliche e dalle istituzioni con attribuzioni nel settore.
- (2) Le autorità della pubblica amministrazione e le istituzioni con attribuzioni in questo settore possono istituire strutture dedicate al monitoraggio dei Monumenti Storici iscritti nella LPM e nella LI e le loro zone di protezione.
- (3) Le autorità locali della pubblica amministrazione garantiscono il monitoraggio dei Monumenti Storici registrati nella LPM da specialisti nel settore.
- (4) Le autorità locali della pubblica amministrazione istituiscono dipartimenti o posti specializzati, servizi contrattuali o, secondo il caso, stabiliscono mansioni di servizio specifici nel settore della protezione dei Monumenti Storici registrati nella LPM.
- (5) L'Istituto Nazionale del Patrimonio è il coordinatore, dal punto di vista scientifico, del monitoraggio, della centralizzazione e della comunicazione delle informazioni sulla protezione e sulla gestione dei Monumenti Storici registrati nella LPM e nella LI e delle loro aree di protezione.
- (6) Il Responsabile scientifico, designato dall'Istituto Nazionale del Patrimonio nel COU, insieme con i coordinatori dei Monumenti Storici, con il supporto del COU, elabora relazioni annuali di monitoraggio che saranno pubblicate nel Buletinul Comisiei Monumentelor Istorice.

Articolo 2

- (1) I Rapporti di Monitoraggio contengono:
  - a) la valutazione dello stato di conservazione dei Monumenti Storici registrati nella LPM e nella LI e delle caratteristiche di valore culturale delle loro aree protette;
  - b) la valutazione del mantenimento dei criteri e degli attributi eccezionali dei Monumenti Storici iscritti nella LPM o degli attributi del valore universale potenzialmente eccezionali dei monumenti storici iscritti nella LI;
  - c) la valutazione dei risultati delle misure previste nel Programma e i Piani di Protezione e Gestione;
  - d) il piano di misure che devono essere prese dopo la valutazione.
- (2) A seguito delle valutazioni, viene elaborato il piano delle misure, stabilendo le responsabilità, le scadenze e le risorse finanziarie, al fine di proteggere quel monumento storico.
- (3) Il piano di misure di cui al paragrafo (2) diventa parte integrante del Piano annuale di Protezione e Gestione.

Capitolo 3

(2) În cazul în care se constată degradări majore la monumentele istorice înscrise în LPM sau LI, rapoartele de monitorizare se realizează cu celeritate.

(3) Rapoartele de monitorizare se atașează fișei monumentului istoric respectiv.

Art. 4

(1) Monitorizarea realizată pentru Comitetul Patrimoniului Mondial de pe lângă UNESCO reprezintă o evaluare periodică, la fiecare 6 ani, prin care este analizată respectarea obligațiilor asumate de statele membre la solicitarea înscrierii în LPM, pe baza raportelor de monitorizare periodice.

Articolo 3

- (1) I Rapporti di Monitoraggio devono essere effettuati per il Monumento Storico e per l'area di protezione del Monumento Storico, di regola, due volte l'anno, sulla base di una tabella di monitoraggio dell'Ufficio COU.
- (2) Se si riscontra un notevole degrado dei Monumenti Storici registrati nella LPM o nella LI, i Rapporti di Monitoraggio devono essere eseguiti in maniera rapida.
- (3) I Rapporti di Monitoraggio devono essere allegati alla cartella del Monumento Storico pertinente.

Metodologie privind elaborarea și conținutul-cadru al programelor de protecție și gestiune a monumentelor istorice înscrise în Lista Patrimoniului Mondial și în Lista Indicativă a României pentru Lista Patrimoniului Mondial UNESCO și a zonelor de protecție ale acestora

Art. 1

- (1) Programul de protecție și gestiune a monumentelor istorice înscrise în LPM și LI se elaborează pentru perioade de 5 ani de către Ministerul Culturii, se avizează de Comisia Națională a Monumentelor Istorice și se aprobă prin hotărâre a Guvernului.
- (2) Programul de protecție și gestiune a monumentelor istorice înscrise în LPM și LI cuprinde măsuri cu caracter administrativ și măsuri cu caracter tehnic cu privire la aceste monumente și la zona lor de protecție.
- (3) Realizarea Programului de protecție și gestiune se detaliază prin planuri anuale de protecție și gestiune a monumentelor istorice înscrise în LPM și LI.
- (4) Implementarea Programelor de protecție și gestiune se monitorizează de COU.
- (5) Coordonatorul monumentului istoric împreună cu responsabilul științific desemnat de Institutul Național al Patrimoniului în COU raportează anual către Ministerul Culturii stadiul implementării Programelor de protecție și gestiune.
- (6) Cu doi ani înainte de terminarea perioadei de valabilitate a Programelor de protecție și gestiune, începe evaluarea de către COU a rezultatelor obținute, realizarea de către partenerii din cadrul COU a unor studii de fundamentare, în vederea elaborării programului pentru următoarea perioadă de cinci ani.
- (7) În cazul bunurilor de patrimoniu înscrise serial în LMI și LI, programele de protecție și gestiune se elaborează pentru întreg bunul, nefiind necesară elaborarea de programe de protecție și gestiune pentru fiecare componentă a seriei.

Art. 2

- (1) Obiectivele generale ale Programului de protecție și gestiune sunt:

- a) întreprinderea ansamblului de măsuri cu caracter științific, juridic, administrativ, financiar, fiscal și tehnic menite să asigure identificarea, cercetarea, inventarierea, clasarea, evidența, conservarea, inclusiv paza și întreținerea, consolidarea, restaurarea, punerea în valoare a monumentelor istorice și a zonelor lor de protecție și integrarea lor social-economică și culturală în viața colectivităților locale;
- b) responsabilizarea autorităților și instituțiilor cu atribuții în domeniu, implicarea autorităților județene și locale în administrarea, păstrarea, revitalizarea socială și economică a monumentelor istorice prin promovarea și susținerea unor politici cu efecte durabile și adecvate în plan local;
- c) creșterea participării comunităților locale la păstrarea valorilor universale excepționale, respectiv la păstrarea valorilor universale excepționale potențiale, a monumentelor istorice;
- d) îmbunătățirea accesului publicului, precum și încurajarea populației și a comunităților, în vederea conștientizării și înțelegerii importanței și valorii universale excepționale, respectiv a valorilor universale excepționale potențiale, a monumentelor istorice.

METODOLOGIE RIGUARDO ALL'ELABORAZIONE E AL CONTENUTO-QUADRO DEI PROGRAMMI DI PROTEZIONE E DI GESTIONE DEI MONUMENTI STORICI ISCRITTI NELLA LISTA DEL PATRIMONIO UNESCO E NELLA LISTA INDICATIVA DELLA ROMANIA PER LA LISTA DEL PATRIMONIO UNESCO E DELLE LORO ZONE DI PROTEZIONE

Articolo 1

- (1) Il Programma per la Protezione e la Gestione dei Monumenti Storici registrati nella LPM e nella LI deve essere elaborato per periodi di 5 anni dal Ministero della Cultura, deve essere approvato dalla Commissione Nazionale per i Monumenti Storici e viene promosso da una decisione del Governo.
- (2) Il Programma per la Protezione e la Gestione dei Monumenti Storici registrati nella LPM e nella LI comprende misure amministrative e misure tecniche riguardanti questi monumenti e la loro area di protezione.
- (3) L'attuazione del Programma per la Protezione e la Gestione deve essere dettagliata con Piani annuali per la Protezione e la Gestione dei Monumenti Storici registrati nella LPM e nella LI.
- (4) L'attuazione dei Programmi di Protezione e Gestione è monitorata dal COU.
- (5) Il coordinatore del Monumento Storico insieme con il Responsabile scientifico designato dall'Istituto Nazionale del Patrimonio nel COU riferisce annualmente al Ministero della Cultura lo stato di attuazione dei Programmi di Protezione e Gestione.
- (6) Due anni prima della fine del periodo di validità dei Programmi di Protezione e Gestione, inizia la valutazione dei risultati ottenuti dal COU, la conclusione degli studi di giustificazione da parte dei partner del COU per la preparazione del programma per i prossimi cinque anni.

[...]

Articolo 2

- (1) Gli obiettivi generali del Programma di Protezione e Gestione sono:

- a) L'insieme delle misure di misure scientifiche, giuridiche, amministrative, finanziarie, fiscali e tecniche destinate ad identificare, la ricerca, l'inventario, la classificazione, la registrazione, la conservazione, compresa la protezione e la manutenzione, il consolidamento, il recupero e la valorizzazione dei Monumenti Storici e delle loro aree di protezione e la loro integrazione socio-economica e culturale nella vita delle comunità locali;
- b) l'abilitazione delle autorità e delle istituzioni del settore, della regione e delle autorità locali coinvolte nella gestione, la conservazione, la rivitalizzazione sociale ed economica dei Monumenti Storici, la promozione e il sostenimento delle politiche con effetti duraturi e appropriati a livello locale;
- c) l'accrescimento della partecipazione delle comunità locali alla conservazione di valori universali eccezionali, vale a dire la conservazione dei valori universali potenzialmente eccezionali dei Monumenti Storici;
- d) il miglioramento dell'accesso pubblico e l'incoraggiamento della popolazione e delle comunità a prendere coscienza e comprendere l'importanza e l'eccezionale valore universale e i potenziali valori universali eccezionali dei Monumenti Storici.

Art. 3 Programele de protecție și gestiune sunt structurate astfel:

- a) introducere descriptivă;
- b) evaluare;
- c) măsuri necesare.

Art. 4 Introducerea descriptivă a Programelor de protecție și gestiune are ca scop înțelegerea semnificației valorii universale excepționale sau a valorii universale excepționale potențiale a monumentelor istorice înscrise în LPM, respectiv LI, și cuprinde următoarele elemente:

- a) codul UNESCO și codul din Lista monumentelor istorice;
- b) localizarea - informații legate de topografie și coordonatele geografice;
- c) proprietarul/administratorul/titularul altor drepturi reale;
- d) descrierea;
- e) inventarierea și documentarea la standarde internaționale, potrivit ghidului operațional UNESCO;
- f) realizarea cadastrului, stabilirea și reactualizarea zonelor de protecție și a zonelor protejate;
- g) argumentarea criteriilor pentru care bunul cultural respectiv a fost înscris în LPM, respectiv LI și explicitarea semnificației valorii universale (potențiale) a acestuia;
- h) informații culturale, arheologice, antropologice, etnografice, istorice, de istoria a artei, arhitecturale, tehnologice, științifice;
- i) informații legate de mediu - climă, geologie, hidrologie, seismologie etc.;
- j) elemente valoroase ale peisajului natural.

Art. 5

(1) Componenta de evaluare a monumentelor istorice și a zonelor de protecție ale acestora din cadrul Programelor de protecție și gestiune se realizează prin:

- a) evaluarea măsurilor de protecție și gestiune;
- b) evaluarea stării de conservare;
- c) evaluarea accesului publicului și a problemelor turismului cultural;
- d) evaluarea vulnerabilităților.

(2) Componenta de evaluare formulează pentru fiecare tip de evaluare de la alin. (1), restricții și permisivități.

Art. 6 Evaluarea măsurilor de protecție și gestiune se realizează prin:

- a) evaluarea măsurilor administrative și de întreținere a monumentului istoric și a zonei lui de protecție prin acțiuni de pază, protecție, semnalizare;
- b) stabilirea zonei de protecție și/sau eventuala ei reactualizare și a unui regulament de urbanism, care va conține stabilirea condițiilor de intervenție în aceasta și asupra monumentului istoric;

Articolo 3

I programmi di protezione e gestione sono strutturati come segue:

- a) introduzione descrittiva;
- b) valutazione;
- c) misure necessarie.

Articolo 4

L'Introduzione Descrittiva dei Programmi di Protezione e Gestione ha come scopo la comprensione del significato del valore universale eccezionale o il potenziale valore universale eccezionale dei monumenti storici registrati nella LPM e nella LI e comprende i seguenti elementi:

- a) il codice UNESCO e il codice della Lista dei Monumenti Storici;
- b) la localizzazione: informazioni sulla topografia e sulle coordinate geografiche;
- c) il proprietario/amministratore/detentore di altri diritti reali;
- d) la descrizione;
- e) l'inventario e la documentazione degli standard internazionali, secondo le Linee Guida Operative UNESCO;
- f) la realizzazione del catasto, la costituzione e l'aggiornamento di aree da proteggere e delle aree protette;
- g) l'argomentazione dei criteri per i quali il rispettivo oggetto culturale è stato registrato nella LPM e nella LI e la spiegazione del significato del suo valore (potenziale) universale;
- h) le informazioni culturali, archeologiche, antropologiche, etnografiche, storiche, artistiche, architettoniche, tecnologiche, scientifiche;
- i) le informazioni ambientali - clima, geologia, idrologia, sismologia, ecc.;
- j) gli elementi preziosi del paesaggio naturale.

Articolo 5

(1) La valutazione dei Monumenti Storici e delle loro aree di protezione nell'ambito dei Programmi di Protezione e Gestione è effettuata da:

- a) valutazione delle misure di protezione e gestione;
- b) valutazione dello stato di conservazione;
- c) valutare l'accesso del pubblico e i problemi del turismo culturale;
- d) valutazione delle vulnerabilità.

(2) La componente di valutazione deve essere formulata per ciascun tipo di valutazione di cui al paragrafo (1), di restrizioni e di permissività.

Articolo 6

La valutazione delle misure di Protezione e di Gestione viene effettuata da:

- a) valutazione delle misure amministrative e di manutenzione del Monumento Storico e della sua area di protezione mediante misure di sicurezza, di protezione, di segnalazione;
- b) stabilimento dell'area di protezione e/o del suo eventuale aggiornamento e di un regolamento urbanistico che conterrà l'istituzione delle condizioni di intervento in essa e nel monumento storico;
- c) verifica da parte dei rappresentanti dei servizi pubblici decentrati del Ministero della Cultura e del Coordinatore del Monumento Storico della legalità dei permessi e delle autorizzazioni rilasciate per eventuali interventi sul Monumento Storico e sulla sua area di protezione;
- d) verifica della legalità e della conformità degli interventi sul Monumento Storico e sulla sua area di protezione.

- c) verificarea de către reprezentanții serviciilor publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și de coordonatorul monumentului istoric a legalității avizelor și autorizațiilor eliberate pentru orice fel de intervenții asupra monumentului istoric și în zona de protecție a acestuia;
- d) verificarea legalității și conformității intervențiilor asupra monumentului istoric și din zona de protecție a acestuia.

Art. 7 Evaluarea stării de conservare se realizează prin:

- a) identificarea unor factori de risc care au afectat monumentului istoric și zona de protecție a acestuia în trecut;
- b) urmărirea evoluției degradărilor și evaluarea impactului acestora asupra monumentului istoric și zona de protecție;
- c) descrierea calitativă și cantitativă a lucrărilor de restaurare, consolidare și reabilitare efectuate;
- d) evaluarea priorităților pe termen scurt și mediu;
- e) evaluarea acțiunii factorilor de risc natural sau economic, social, dezvoltare urbanistică, intervenții inadecvate;
- f) analizarea modului de întreținere a monumentelor istorice și a zonei de protecție de către proprietari, administratori sau titularii altui drept real;
- g) existența unor disfuncții administrative și financiare.

Art. 8 Evaluarea accesului publicului și a problemelor turismului cultural se va realiza prin:

- a) analizarea stării fizice și a integrării în peisaj a infrastructurii care permite accesul publicului la monumentele istorice înscrise în LPM / LI: autostrăzi, drum național, județean, comunal, piste bicicletă, atelaje, trasee de drumeție, schi fond, etc.;
- b) analiza existenței posibilităților de parcare, cazare, pază, precum și a altor facilități;
- c) existența muzeelor de sit, a punctelor de informare, a panourilor de semnalizare, precum și a traducerii informațiilor în limbi străine;
- d) analiza impactului activităților de turism și a celor generate de acestea asupra monumentului istoric și a zonei sale de protecție.

Art. 9 Evaluarea vulnerabilităților se realizează prin:

- a) identificarea cauzelor vulnerabilităților;
- b) evaluarea riscurilor și impactului vulnerabilităților asupra monumentelor istorice și zonelor de protecție ale acestora;
- c) identificarea factorilor naturali și umani care pot constitui cauze de vulnerabilitate și care amenință integritatea și autenticitatea monumentelor istorice și zonelor de protecție ale acestora;
- d) monitorizarea acțiunilor de identificare, diminuare și eliminare a vulnerabilităților printr-un program care să conțină prioritățile anuale de intervenție în scopul eliminării riscurilor.

Articolo 7

La valutazione dello stato di conservazione è ottenuta da:

- a) identificazione dei fattori di rischio che hanno interessato il Monumento Storico e la sua area di protezione nel passato;
- b) monitoraggio dell'evoluzione del degrado e valutazione dell'impatto sul Monumento Storico e sulla zona di protezione;
- c) descrizione qualitativa e quantitativa dei lavori di restauro, consolidamento e riabilitazione effettuati;
- d) valutazione delle priorità a breve e medio termine;
- e) valutazione dell'azione dei fattori di rischio naturali o economici, sociali, di sviluppo urbano, di interventi inadeguati;
- f) analisi dello stato di manutenzione dei Monumenti Storici e dell'area di protezione da parte di proprietari, amministratori o titolari altri diritti reali;
- g) valutazione di disfunzioni amministrative e finanziarie.

Articolo 9

La valutazione della vulnerabilità viene realizzata tramite:

- a) identificazione delle cause delle vulnerabilità;
- b) valutazione dei rischi e dell'impatto delle vulnerabilità sui Monumenti Storici e sulle loro aree di protezione;
- c) identificazione dei fattori naturali e umani che possono essere causa di vulnerabilità e minaccia per l'integrità e per l'autenticità dei Monumenti Storici e delle loro aree protette;
- d) monitoraggio delle azioni per identificare, mitigare ed eliminare le vulnerabilità attraverso un programma contenente priorità annuali di intervento con lo scopo di eliminare i rischi.

Art. 10

(1) Stabilirea măsurilor necesar a fi luate în relație cu monumentele istorice și zonele lor de protecție prin Programele de protecție și gestiune se realizează urmărind rezultatele componentei de evaluare a programelor, cu identificarea duratei, etapelor și a responsabililor de implementare, a surselor de finanțare, a bugetului și a termenelor.

(2) Componenta de stabilire a măsurilor necesar a fi luate a programelor de protecție și gestiune se va referi, în mod obligatoriu, cel puțin la următoarele aspecte:

a) tendințele demografice și de dezvoltare teritorială a localității/zonei;

b) disfuncționalități și riscuri asociate mediului natural și antropic (de producere a inundațiilor, a incendiilor, seismic, de poluare, privind turismul excesiv etc.), analizate pornind de la situația existentă, cea reglementată și cea a unor scenarii care includ schimbările climatice, eventualitatea situațiilor de conflict armat și a atacurilor teroriste;

d) păstrarea autenticității materialelor și a tehnicilor de construcție;

e) respectarea autenticității arhitecturii, a mesajului artistic și funcțional, a aspectului comemorativ, punându-se accentul pe păstrarea contextului istoric și a tratării monumentului istoric și a zonei de protecție în ansamblu;

f) păstrarea resurselor culturale in situ, menținerea relației dintre sit și zona înconjurătoare prin planificare teritorială controlată și conservare integrată.

(3) Programele de protecție și gestiune stabilesc alături de măsurile necesar a fi luate și indicatorii de monitorizare care urmăresc progrese realizate în urma punerii în aplicare a măsurilor.

(4) Măsurile necesar a fi luate vor purta coduri alfanumerice care vor fi preluate în Planurile anuale de protecție și gestiune.

Metodologie privind elaborarea și conținutul-cadru al planurilor anuale de protecție și gestiune a monumentelor istorice înscrise în Lista Patrimoniului Mondial și în Lista Indicativă a României pentru Lista Patrimoniului Mondial UNESCO și a zonelor de protecție ale acestora

Art. 1

- (1) Pentru monumente istorice sau grupuri de monumente istorice înscrise în LPM, LI și zonele lor de protecție se realizează planuri anuale de protecție și gestiune a monumentelor istorice.
- (2) Planurile anuale de protecție și gestiune sunt elaborate de consiliul județean pe teritoriul căruia se află monumentul istoric înscris în LPM, respectiv LI, cu consultarea proprietarilor, administratorilor sau a titularilor altor drepturi reale asupra imobilelor în cauză, precum și a consiliului local respectiv, și sunt avizate de Ministerul Culturii și de autoritățile administrației publice centrale cu atribuții în domeniu.
- (3) Planurile anuale cuprind măsurile cu caracter administrativ, tehnic, fiscal și financiar, specifice pentru fiecare monument istoric înscris în LPM, LI și zona de protecție a acestuia.
- (4) Planurile anuale se realizează ca detaliere a programelor de protecție și gestiune, atunci când acestea există.
- (5) Planurile anuale evaluează implementarea programelor de protecție și gestiune.

Art. 2

- (1) Măsurile cu caracter administrativ, tehnic, fiscal și financiar sunt cele care privesc, după caz, problemele de natură juridică, realizarea cadastrului, stabilirea zonelor de protecție sau a zonelor protejate, realizarea studiilor, cercetărilor, expertizelor, proiectelor și a execuției lucrărilor de întreținere, conservare, restaurare și punere în valoare a monumentelor istorice.
- (2) Activitățile prevăzute la alin. (1) sunt executate de persoane cu pregătire de specialitate și atestate de către Ministerul Culturii.

Art. 3

- (1) Planurile anuale prevăd activități și lucrări asupra monumentelor istorice înscrise în LPM/LI, precum și a modului de finanțare a acestora.
- (2) În cadrul planurilor anuale, consiliile județene sunt obligate să prevadă modalitatea concretă de finanțare a activităților și lucrărilor asupra monumentelor istorice înscrise în LPM/LI.
- (3) Planurile anuale se fundamentează pe planurile de măsuri ale rapoartelor de monitorizare.

Art. 4 Acțiuni urmărite prin planurile anuale:

- a) identificarea posibilelor surse de amenințare la adresa monumentelor istorice și zonelor de protecție a acestora;
- b) asigurarea pazei permanente a monumentelor istorice de către Ministerul Administrației și Internelor, autoritățile județene și locale pe raza cărora se află monumentul;

METODOLOGIE RIGUARDO L'ELABORAZIONE E IL CONTENUTO-QUADRO DEI PIANI ANNUALI DI PROTEZIONE E DI GESTIONE DEI MONUMENTI STORICI ISCRITTI NELLA LISTA DEL PATRIMONIO UNESCO E NELLA LISTA INDICATIVA DELLA ROMANIA PER LA LISTA DEL PATRIMONIO UNESCO E DELLE LORO ZONE DI PROTEZIONE

Articolo 1

- (1) Per i Monumenti Storici o gruppi di monumenti iscritti nella LPM, LI e le loro zone di protezione vengono realizzati Piani annuali di Protezione e Gestione dei Monumenti Storici.
- (2) I Piani annuali per la Protezione e la Gestione sono sviluppati dal Consiglio Provinciale del territorio in cui è situato il Monumento Storico iscritto nella LPM o nella LI, in consultazione con i proprietari, gli amministratori o i titolari di altri diritti reali sul bene immobile in questione e il relativo consiglio locale e sono approvati dal Ministero della Cultura e dalle autorità centrali dell'amministrazione pubblica competenti nel settore.
- (3) I Piani annuali comprendono misure amministrative, tecniche, fiscali e finanziarie specifiche per ogni Monumento Storico iscritto nella LPM e nella LI e per la sua zona di protezione.
- (4) I Piani annuali sono realizzabili come dettaglio dei Programmi di Protezione e di Gestione laddove esistano.
- (5) I piani annuali valutano l'attuazione dei Programmi di Protezione e di Gestione

Articolo 3

- (1) I Piani annuali prevedono attività e lavori sui Monumenti Storici registrati nella LPM/LI, nonché il modo di finanziarle.
- (2) Nell'ambito dei Piani annuali, i Consigli Provinciali sono obbligati a fornire il modo concreto di finanziare le attività e i lavori sui monumenti storici registrati nella LPM/LI.
- (3) I Piani annuali si basano sui piani d'azione del Piano di Monitoraggio.

- c) realizarea de inspecții de monitorizare periodice de către COU cu privire la acțiunile luate pentru implementarea planului anual;
- d) monitorizarea îndeplinirii de către autoritățile locale a obligației de a semnala și sancționa, după caz, acele planuri, investiții, proiecte imobiliare care aduc atingere monumentelor și a zonelor de protecție;
- e) realizarea de lucrări de întreținere;
- f) realizarea de lucrări de protecție;
- g) realizarea de lucrări de reparații, consolidare, conservare și restaurare totală sau parțială și planificarea monitorizării acestora.
- h) planificarea și programarea studiilor de cercetare și de fezabilitate necesare (planuri, proiecte, studii istorice), precum și a dezbaterilor publice, în scopul aducerii la cunoștința comunităților locale a acestor acțiuni;
- i) măsuri privind gestiunea optimă a relației dintre turism și monumentele istorice și zonele de protecție ale acestora;
- j) măsuri financiare și fiscale la nivel local, județean și național.

Articolo 4

Azioni da perseguire mediante piani annuali:

- a) individuazione delle possibili fonti di minaccia per i Monumenti Storici e le loro aree di protezione;
- b) assicurazione della protezione permanente dei Monumenti Storici da parte del Ministero dell'Amministrazione e degli Interni, delle autorità della Provincia e locali all'interno di cui si trova il Monumento;
- c) svolgimento di ispezioni periodiche di monitoraggio da parte del COU sulle azioni intraprese per implementare il Piano annuale;
- d) verifica dell'attuazione da parte delle autorità locali dell'obbligo di segnalare e punire, a seconda dei casi, i piani, gli investimenti, i progetti immobiliari che interessano i monumenti e le loro aree protette;
- e) esecuzione di lavori di manutenzione;
- f) realizzazione di opere protettive;
- g) svolgimento di lavori di riparazione, consolidamento, conservazione e restauro completo o parziale e la pianificazione del loro monitoraggio;
- h) ricerca e studi di fattibilità di pianificazione e ricerca necessari (piani, progetti, studi storici) e dibattiti pubblici, al fine di portare all'attenzione delle comunità locali tali azioni;
- i) misure per una gestione ottimale della relazione tra turismo e Monumenti Storici e le loro aree di protezione;
- j) misure finanziarie e fiscali a livello locale, regionale e nazionale.

Condițiile de stabilire a măsurilor necesare în vederea finanțării, elaborării și actualizării documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism pentru zonele cu monumente istorice înscrise în Lista Patrimoniului Mondial și în Lista Indicativă a României pentru Lista Patrimoniului Mondial UNESCO

Art. 1 Finanțarea elaborării sau actualizării documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism de tip plan urbanistic general și plan urbanistic zonal pentru localitățile și zonele care cuprind monumente istorice care fac parte din LPM, LI și din zonele lor de protecție se poate face de la bugetul de stat, capitolul 70.01 "Locuințe, servicii și dezvoltare publică", în limita fondurilor aprobate anual cu această destinație în bugetului Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

Art. 2

(1) Până la data de 30 septembrie a fiecărui an, consiliile județene, Ministerul Culturii și Institutul Național al Patrimoniului formulează propuneri, pe care le transmit Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, în vederea identificării zonelor prioritare pentru care se vor elabora documentații de amenajare a teritoriului și urbanism în anul calendaristic următor.

(2) Vor avea prioritate pentru finanțare documentațiile de urbanism elaborate incomplet din cauza întreruperii finanțării și elaborarea de documentații de urbanism pentru localități care nu au reglementări urbanistice în vigoare care să asigure protecția monumentelor înscrise în LPM și LI.

(3) Pe baza propunerilor primite, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice include proiecte spre finanțare în Programul multianual de finanțare a elaborării și actualizării a documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism pentru localitățile și zonele cu monumente istorice care fac parte din Lista Patrimoniului Mondial sau Lista Indicativă, denumit în continuare Program multianual de finanțare, în funcție de prioritățile stabilite în baza prevederilor alin. (2), în funcție de ordinea primirii solicitărilor și în limita fondurilor alocate.

(4) Documentațiile de urbanism și amenajarea teritoriului înscrise în Programul multianual de finanțare prevăzut la alin. (2) se elaborează cu consultarea COU competent pentru teritoriul reglementat.

(5) Prevederile programelor de protecție și gestiune ale monumentelor istorice înscrise în LMP și LI și ale planurilor anuale de protecție și gestiune ale monumentelor istorice înscrise în LMP și LI fundamentează documentațiile de urbanism și amenajarea teritoriului.

(6) Programul multianual de finanțare se transmite de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, în vederea emiterii unui aviz consultativ, la Comisia Națională a Monumentelor Istorice sau Comisia Națională de Arheologie, după caz, constituite pe lângă Ministerul Culturii și la Comisia pentru Amenajarea Teritoriului, Urbanism și Arhitectură, constituită la nivelul Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

(7) După obținerea avizelor prevăzute la alin.(6), Programul multianual de finanțare este aprobat prin ordin al Ministrului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice pentru anul în curs, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 3

- (1) Elaborarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism prevăzute în Programul multianual de finanțare se realizează prin achiziție de servicii, în conformitate cu prevederile Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice.
- (2) Contractele încheiate pentru elaborarea acestor documentații pot fi multianuale.
- (3) Comisia pentru Amenajarea Teritoriului, Urbanism și Arhitectură, constituită la nivelul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, emite, în vederea recepției, un aviz la fiecare fază contractuală.
- (4) Decontarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism se face pe baza recepției și a facturii.
- (5) Documentațiile de amenajare a teritoriului și urbanism se transmit cu titlu gratuit la autoritățile administrației publice locale care gestionează zonele cu monumente istorice care fac parte din LPM, respectiv LI.

Art. 4

- (1) În termen de 6 luni de la recepția lucrării, elaboratorul împreună cu autoritatea administrației publice locale care gestionează zona pentru care a fost elaborată documentația de amenajare a teritoriului sau de urbanism obțin avizele conform legii pentru acest tip de documentații. Autoritățile și instituțiile avizatoare vor analiza cu prioritate documentațiile înaintate.
- (2) Avizul Ministerului Culturii este emis cu includerea în acesta a propunerii Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.
- (3) Avizul final pentru aprobarea documentației de amenajare a teritoriului și urbanism, emis de Comisia pentru Amenajarea Teritoriului, Urbanism și Arhitectură, constituită la nivelul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice este aviz conform.
- (4) În termen de două luni de la obținerea avizelor, primarul, respectiv președintele consiliului județean, supune dezbaterii în consiliul local și/sau județean documentația de amenajare a teritoriului sau de urbanism.
- (5) În termen de 4 luni de la obținerea avizelor, documentația de amenajare a teritoriului sau de urbanism este supusă aprobării Guvernului.
- (6) Toate documentațiile de amenajare a teritoriului sau de urbanism pentru zonele cu monumente istorice care fac parte din LPM și din LI, elaborate și finanțate în conformitate cu prevederile legale în vigoare, se supun aprobării Guvernului în termen de două luni de la aprobarea în consiliul local și/sau județean.

Art. 5

- (1) Documentațiile de amenajare a teritoriului sau de urbanism elaborate prin Program multianual, instituie reglementări ce nu pot fi modificate prin planuri urbanistice zonale sau planuri urbanistice de detaliu și de la care nu se pot acorda derogări.
- (2) Reglementările prevăzute în documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism de tip plan urbanistic general și plan urbanistic zonal pentru localitățile și zonele care cuprind monumente istorice care fac parte din LPM și din LI și zonele lor de protecție vor fi incluse în programele de protecție și gestiune și planurile anuale.

Capitolo 3

Art. 6 Planurile zonale de amenajare a teritoriului și, după caz, planurile urbanistice generale sau zonale pentru localitățile, respectiv zonele care cuprind monumente istorice înscrise în LPM, LI și zonele lor de protecție, se aprobă prin hotărâri ale Guvernului.